

TAJEMSTVÍ ŘÁDU NEVĚDOMÍ

(psychologická duchovní cesta)

Jaromír MEDO

Motto:
Nechť tato kniha je radostí pro ty,
kteří stáli u jejího zrodu,
a požehnáním pro všechny ostatní.

Obrázek: NASA – Hubble space telescope – The Boomerang Nebula

Úvod

Psychologie a mapa nevědomí

1. Úvodní slovo
2. Psychologie snu
3. Kruhy nevědomí a archetypy
4. Mapa nevědomí

1. Úvodní slovo

Z hlubin nitra k nám přes naše do světa úzce zaměřené vědomí probleskuje matné světlo prastaré moudrosti oděné do hávu tajemných mystérií, symbolů a mýtů. Vědomí člověka na duchovní cestě se obrácením do vlastního nitra rozšiřuje a umožňuje dosud nevědomému člověku prohlédnout nepřeberné bohatství života. Stejně jako Parsifalova*¹ cesta za svatým grálem začíná až poté, co zakusil strasti všedního života, začíná i cesta každého hledajícího teprve ve chvíli, co nenalezl štěstí ve věcech či vztazích pozemských. Člověk zklamán světem hledá naplnění svého života a v okamžicích bolesti uvidí samotné zdroje strádání, pak rozpozná sebe i ostatní duše vězněné v mučirnách žádostivosti. Lidské nitro je před zvědavými pohledy chráněno lačným zájmem o věci vnějšího světa, chtivostí vztahů a bezuzdným ukájením smyslových rozkoší. Když ale prohlédneme útrpnost všeho vnějšího, nastává hledání vnitřního. Tím je rozlomena pečeť tajemství a nitro člověku, již svobodomyšlnému, ukáže možnosti stát se iniciátorem změn, stát se aktivní součástí života. Pokud ukončíme, alespoň chvilkově, soustředění na vnější svět, snadno navážeme kontakt s dosud nevědomými silami našeho nitra. Nemáte-li dostatek odvahy opustit "realitu" vnějšího světa a kráčet po nevšední cestě nevědomím, odložte tuto knihu a věnujte se nadále svému světskému životu a vězte, že vás nebudu nikdy odsuzovat, neboť je mi milejší upřímný materialista, než přetvářící se mystik, jogín či náboženský horlivec. Upřímnost, ať je jakákoliv, má k pravdě vždycky blíže než přetvářka a faleš. Ovšem nevyužít možnosti duchovního postupu je těžko smazatelným hříchem páchaným na vlastní bytosti.

Častokrát jsem se setkal s názorem materialistů, že duchovní cesta je egoistická, neboť takový člověk za sebou zanechá svět a věnuje se pouze vlastnímu růstu. Takto materialista promítá své vlastnosti do druhých lidí. Duchovní člověk se vzdává věcí, prostředků i vztahů ve prospěch ostatních lidí. Vzdávání se je opakem uchopování, které je vlastní materiálně zaměřeným lidem. Vzdávání se umenšuje funkci ega a vede z pout egoismu. Naopak uchopování a chtění spoutává člověka do pout egoismu.

Duchovní vývoj má být naším bytostným zájmem a následné řádky chtějí ukázat krásu křivolakých cest hlubinami našeho já. Kdysi před lety jsem byl záhadnou vnitřní silou pobídnut zapisovat své sny a zkoušet je vyhodnocovat. Následně se mi podařilo napsat více jak 4000 snů a z nich jsem vybral a roztrídil do jednotlivých archetypů a skupin téměř 500 snů, které mi pomohly popsat jednotlivé fáze duchovního vývoje a současně vytvořit mapu nevědomí. Teprve vstupem do nevědomí má člověk šanci uvidět, kam až vystoupala lidská touha po sjednocení, touha po všeobjímající lásce, touha po Bohu.

Vědomě není nikdo (snad kromě realizovaných jedinců) schopen určit, kde se nachází jeho duchovní úroveň a rozpoznat očekávané překážky na duchovní cestě. Nevědomí nám však prostřednictvím snů v plné nahotě ukazuje, jací skutečně jsme, co jsme nezvládli, kde jsme uvízli, jaký psychický problém sžírá naše nitro a na druhé straně (snad pro potěšení) v moři mnohých neshod nám ukáže, co jsme dokázali, komu jsme odpustili, jakou překážku se nám podařilo zdárně překonat, který kámen tížící naši duši jsme konečně odvalili. Vyslyšel jsem tento hlas svého nitra a popsal jsem za více jak 7 let tisíce stránek a z nich jsem vybral to nejpodstatnější, to, co vám může pomoci překonat nástrahy na duchovní cestě a pochopit psychologickou podstatu každého člověka i lidstva jako celku. Je třeba si uvědomit, že duše člověka je nejneprůhlednější a nejneprístupnější útvar, jímž se kdy zabývalo vědecké

myšlení. K rozluštění tajemství lidského nitra jsem potřeboval introverzi*² s cílenou duchovní cestou, základní znalost psychologie, mystiky, mytologie, jógy, mnohaletou trpělivost a v neposlední řadě touhu pomoci lidem v jejich nesnadném životním údělu. Paradoxně jsem se musel na své cestě nitrem zastavit a vrátit se k extrovertnímu prožívání světa, abych byl schopen popsat podstatu nevědomí, podstatu fenoménu, který nás většinou nepoznán provází životy či lépe řečeno celou vesmírnou existencí.

Vzpomínám si na sebe v začátcích mé práce, kdy se mi objevila série snů s UFO tematikou. Byl jsem skutečně šokován, jaká svědectví vydalo podvědomí. Trvalo několik let, než jsem pochopil a odhalil pravou příčinu těchto snů. Zpočátku jsem byl skálopevně přesvědčen, že jsem se stal skutečnou obětí násilí mimozemské civilizace. Přečetl jsem množství knih s UFO tematikou, abych našel pravdu. Místo pravdy se však objevovalo stále více otazníků. Teprve dílo „Zázitek setkání s UFO jako projev transformační krize“ psychologa Keitha Thompsona mi otevřelo oči. Již první řádky a název UFO – iniciační obřady mi ve chvíli ozřejmil pravý důvod přechodu tohoto fenoménu z podvědomí do denního vědomí. Byl bych velice rád, aby ty statisíce lidí (podle průzkumů veřejného mínění v Čechách věří v existenci mimozemských civilizací 62% lidí*³), které fenomén UFO mají ve svém podvědomí, našli cestu k jeho pochopení. Někteří lidé, jako kdysi i já, řeší situaci vytrvalým hledáním, jiní tento závažný problém duchovního vývoje ze strachu zasouvají co nehlouběji pod práh uvědomování a snaží se marně zapomenout. Doufám, že právě následné kapitoly této knihy pomohou hledajícím jednotlivcům světlem poznání rozpustit rozpory ve svém nitru.

Mnohokrát jsem okolo sebe slyšel názor, že jsem blázen, když trávím spoustu času zapisováním, studiem a rozbory snů. Myslím si však, že blázen je ten, který ignoruje 1/3 svého života. Z časového hlediska je to sice 1/3, ovšem z duchovního hlediska ignoruje několikanásobně větší část své individuality, neboť ignoruje celý oceán nevědomí, v němž snoubí se jeho zářivá individualita i kolektivní nevědomí lidstva. Ignorance významné součásti našeho já přináší do života právě ty celospolečenské problémy, se kterými se v každodenním životě setkáváme. Mohu poctivě i radostně přiznat, že právě práce se sny mi dodala neuvěřitelné množství životních impulsů k pochopení reality i podstaty světa. Pochopil jsem, že k průzkumu nevědomí musím bezpodmínečně použít hlavní nástroj nevědomí, kterým jsou bezesporu sny. Někdy jsem si připadal jak udivený žák, který poslouchá ty nejlepší profesory života. S úctou jsem hleděl na jejich moudrost, kterou mi tak trpělivě a láskyplně poskytovaly a poskytují bez nároku na jakoukoliv odměnu. A přitom stačilo jen zavřít oči a snít. Život denního vědomí a sny – to jsou spojené nádoby, které se navzájem ovlivňují. Mezi sny a denním vědomím není žádná železná opona. Sny a jejich tajemná symbolika nám může ukázat naši vlastní podstatu, naši vlastní morální a duchovní úroveň bez matení ega. Jako zvědavý introvert jsem se pohyboval od obrazu k obrazu plodivého lůna nevědomí, abych popsal souvislou síť jevů, která vytváří jasný řád vnitřního světa.

**„Zatímco tvorové druzí jsou schýlení, do země hledí,
člověka obdařil tvář, jež může do nebes hledět,
dal mu vzpřímenou hlavu a ke hvězdám kázal ji zdvíhat.“**

Ovidius

Nebud'te podobni tvorům druhým, kteří se schýlení k zemi neustále pachtí za smyslovými potěšeními, za hmotnými statky, za mocí a slávou. Otočte svůj zrak a touhu k vyšším cílům. Staňte se vzpřímenými lidskými bytostmi, které nalézají nebesa samy ve vlastním nitru.

Budete-li používat jakýkoliv snář bez znalosti archetypů, může se vám zpočátku dařit vysvětlovat sny, ale velice brzy poznáte, že k pochopení podstaty snů vám stále cosi schází. To cosi je právě znalost archetypů. Tajemství této skutečnosti poznal již v minulosti C. G. Jung*⁴, který jako první přišel s teorií archetypů lidského nevědomí a nabídl svým následovníkům možnost popsat funkci, obsah i podstatu snů.

Nyní se mohu s klidným srdcem podívat zpět na svůj život a díky práci se sny pochopit problematiku období vlastního života. S odstupem času mohu ocenit podstatné urychlení duchovního vývoje. Nejprve jsem byl nevědomím veden k pozitivní filozofii, následně žádán o odpuštění, abych nakonec mohl žehnat těm, kterým jsem před lety nemohl přijít na jméno. Nyní se dívám na kdysi tak bolestné rány osudu jako na požehnání a nenávisť opustila mé srdce. Kdybych mohl vlastní život vrátit zpět a žít ho jinak, nechtěl bych, neboť jsem pochopil, jak nádherný a jedinečný plán mi sestavil Bůh pro současný život.

Celá mapa nevědomí obsahuje 20 archetypů (viz obrázek 1). Světskému člověku nejbližší je vnější kruh – Kruh Střetnutí s nevědomím, kde se odehrává naprostá většina činností, myšlenek, pocitů, duševních stavů a samozřejmě i snů běžného člověka. Kruh Střetnutí s nevědomím obsahuje čtyři archetypy:

1. **Persona**
2. **Individualita**
3. **Matka – Otec**
4. **Puer – Kora (Božské dítě)**

Z Kruhu Střetnutí s nevědomím vedou čtyři vstupy do Kruhu Procesu obnovy. Každý ze čtyř vstupů (psychologický, emoční, fyziologický, vstup ztráty ega) odpovídá jedné ze čtyř funkcí mysli (rozum, emoce, vnímání, intuice) a ústí do jednoho z archetypů Kruhu Procesu obnovy (Hrdina, Témata zničení světa, Bazální perinatální matrice, Řízená imaginace):

1. **Psychologický vstup – *rozum*** – Hrdina
2. **Emoční vstup – *emoce*** – Témata zničení světa
3. **Fyziologický vstup – *vnímání*** – Bazální perinatální matrice
4. **Vstup ztráty ega – *intuice*** – Řízená imaginace

Jakmile člověk jednou vstoupí do Kruhu Procesu obnovy, začne poznávat i další archetypy tohoto kruhu. Kruh Procesu obnovy obsahuje celkem 12 archetypů:

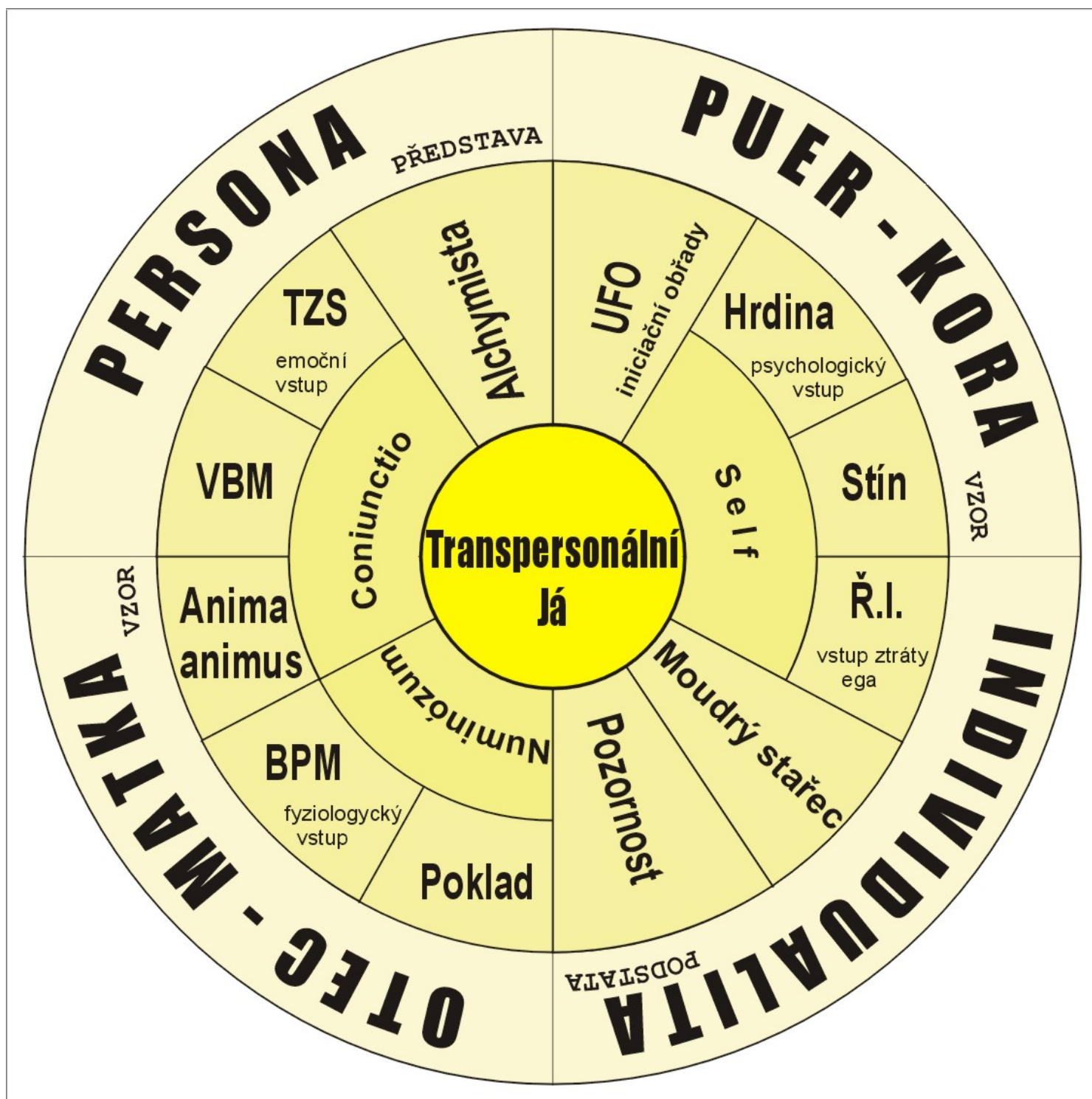
1. **Hrdina**
2. **Témata zničení světa**
3. **Bazální perinatální matrice**
4. **Řízená imaginace**
5. **Stín**
6. **Anima – Animus**
7. **Poklad**
8. **Vize budoucnosti a minulosti**
9. **Moudrý stařec**
10. **UFO – iniciační obřady**
11. **Pozornost**
12. **Alchymista**

Poslední čtyři archetypy přesahují Kruh Procesu obnovy a pokračují v Kruhu Bytí, v němž se přidávají tři archetypy a „kouzelným“ číslem sedm se dotýkají posledního a prvního kruhu zároveň – archetypu Transpersonálního já. Kruh Bytí obsahuje sedm archetypů:

1. **Moudrý stařec**
2. **UFO – iniciační obřady**
3. **Pozornost**
4. **Alchymista**
5. **Numinózum**
6. **Self**
7. **Coniunctio**

Tři archetypy spadající pouze do Kruhu Bytí jsou totožné s křesťanskou svatou Trojicí*⁶³:

1. **Archetyp Numinózum – Otec**
2. **Archetyp Self – Syn**
3. **Archetyp Coniunctio – Duch svatý**

Obrázek 1: Kruhy nevědomí.

Poznáním a pochopením křesťanských symbolů vrcholí i duchovní cesta dotekem Transpersonálního já, kterému patří poslední, nejvnitřnější kruh nevědomí. Samotný dotek božského stavu naší duše nestačí k uskutečnění, je třeba jej co nejčastěji zažívat, až jednou s milostí Boží jej trvale uskutečníme. Takový stav se pak může nazývat duchovní realizací či uskutečněním.

Každý archetyp má v mapě své nezastupitelné místo. Počet archetypů v jednotlivých kruzích má nepřehlédnutelný vztah k numerologii. Kruh Střetnutí s nevědomím obsahuje 4 archetypy a číslo 4 je číslem viditelného světa, neboť představuje 4 roční období (jaro, léto, podzim, zima), 4 živly (voda, oheň, země, vzduch), 4 světové strany a 4 funkce lidské mysli (rozum, emoce, vnímání, intuice), s nimiž poznáváme vnější hmotný svět. Právě v Kruhu Střetnutí s nevědomím se obrazy hmotného světa střetávají s novým fenoménem, jenž vyvstává z lidského nitra. Prohloubením a zdokonalením jakékoliv ze čtyř funkcí lidské mysli máme možnost proniknout jedním ze čtyř vstupů (psychologický, emoční, fyziologický, vstup ztráty ega) do vnitřních kruhů nevědomí a započít Proces obnovy. Jakmile člověk jednou vstoupí do jednoho ze čtyř archetypů (Hrdina, Témata zničení světa, Bazální perinatální matrice, Řízená imaginace) jedním ze čtyř vstupů, otevře se mu možnost poznání 12 archetypů Kruhu Procesu obnovy. Stejně jako Slunce prochází na své dráze 12 znameními zvěrokruhu, tak i vědomí člověka prochází při duchovní cestě Kruhem Procesu obnovy 12 archetypy. Jak příznačné, že Řekové i Římané měli 12 hlavních bohů. 12 je posvátným číslem židů, kteří pocházeli z 12 kmenů a velebili 12 malých proroků. Prsní štít židovského velekněze zdobilo 12 drahokamů. Ovšem ještě názornější souhra s 12 archetypy, jimiž člověk vstoupí do svého vnitřního království, nám vyjeví Nový zákon. Ježíš přišel ve 12 letech do chrámu a později si vybral 12 apoštolů na hlásání nové víry; nebeské město má 12 bran, 12 základních kamenů mají jeho hradby a strom života nese 12 plodů. Navíc podle numerologie číslo 12 značí spiritualitu. Jak zajímavá souhra čísel, vztahů a okolností.

Kruh Bytí obsahuje 7 archetypů. Číslo 7 bylo posvátné pro Sumerany a Babylóňany a je posvátné pro židy a křesťany; velký význam číslu 7 přisuzují muslimové, hinduisté i buddhisté. Za úsvitu lidských dějin se dělilo 7 planet do dvou skupin. Mezi takzvaná „světla“ patřily: Slunce, Měsíc a jasně zářící Venuše, zbývající čtyřčlennou skupinu planet tvořily: Mars, Merkur, Saturn a Jupiter. Zcela mi tato skutečnost zapadá do významu jednotlivých archetypů v Kruhu Bytí. Čtyři planety odpovídají čtyřem archetypům (Moudrý stařec, UFO – iniciační obřady, Pozornost, Alchymista), které počínají svou dráhu v cestě nevědomím v Kruhu Procesu obnovy, odkud si s sebou berou ještě nepročištěnou osobnost, proto nevyzařují tolik světla jako 3 archetypy (Numinózum, Self, Coniunctio) počínající svou dráhu přímo v Kruhu Bytí. Pak každý archetyp může obdržet svou „průvodcovskou“ planetu:

- 1. Moudrý stařec – Jupiter**
- 2. UFO – iniciační obřady – Saturn**
- 3. Pozornost – Mars**
- 4. Alchymista – Merkur**
- 5. Numinózum – Slunce**
- 6. Self – Měsíc**
- 7. Coniunctio – Venuše**

Stejně bychom mohli k archetypům dosadit 7 proseb v Otčenáši, z nichž 3 se týkají věčnosti a zbývající 4 hovoří o věcech pozemských. Zajímavý je i pohled do Starého zákona, kde nacházíme 7 očí Jehovových jako symbol vševědoucnosti a dům na 7 sloupech vystavěný Moudrostí. Z mapy nevědomí je zřejmé, že se člověk kráčející duchovní cestou může sedmi způsoby dotknout Transpersonálního já a je nepodstatné, jakým způsobem k nezapomenutelnému doteku dojde. Důležitý je samotný dotek a z něj povstala touha po opětovných prožitcích jednoty, klidu a míru. Až chvilkové doteky změní se na chvilkové žití a chvilkové žití změní se na trvalé žití podstaty ukryté v našem srdci, podstaty, kterou již v dávné minulosti moudří lidé nazvali Transpersonální já, pak skončí lopotná cesta stezkami nevědomí. Archetypy zůstanou za našimi zády pouhou a milou vzpomínkou.

Střed všech kruhů nevědomí tvoří jeden jediný s názvem Transpersonální já. Číslo 1 je symbolem Boha jediného, který stvořil vše jsoucí z ničeho, z nuly. Podobně se vyjadřovali indiští a řečtí mystikové: „Jedna je sám věčný Bůh.“ V ezoterice znamená číslo 1 iniciaci – zasvěcení do tajné nauky k poznání podstaty vlastní existence. Archetyp Transpersonální já je 20. archetypem a konečným vyvrcholením předchozích 19 archetypů.

I. díl

Kruh Střetnutí s nevědomím

1. Persona
2. Individualita
3. Otec – Matka
4. Puer – Kora

1. Persona

Všechno, co děláme, děláme z jediného důvodu: abychom vyjádřili to, čím jsme. Takovéto žití je vlastně tvůrčí žití. Měli bychom se snažit změnit jen to, co již nevyjadřuje naši současnou chtěnou existenci, a změnit vlastnosti, které nás již nereprezentují. Chceme-li být správně reprezentováni, musíme se snažit ve svém životě změnit všechno, co neodpovídá obrazu našeho já, který chceme mít promítnut do věčnosti.

Archetyp Persona patří do Kruhu Střetnutí s nevědomím. Persona je lidská osobnost, kterou se snaží téměř každý člověk neustále budovat v denním vědomí, a pak většinou neúspěšně i ve snech k obrazu „dokonalosti“. Vědomá vnější tvář se jako sociální maska promítá do snové symboliky. Ztotožňuje vlastní osobnost s tělem, city a myšlenkami a nedokáže před vznešenou tvář pravdy prohlédnout závoj, tvořený právě touto prvotní závislostí, z níž ostatní závislosti čerpají svou sílu na zotročení stále božského já. Přijetí klamného názoru, že člověk je samostatnou nezávislou osobností, se stalo osudným omylem, který téměř celé lidstvo vyčlenil z žití univerzální pravdy. Současná civilizace lidí přeceňuje osobnost a staví ji jako základ společnosti, jako základ „kulturně-duchovního“ civilizačního rozměru lidstva. Co se stane se stavbou s názvem lidská civilizace, která stojí na vesměs iluzorních základech? Pádu a zničení může zabránit pouze změna nevhodných základů, které budeme trpělivě cihlu po cihle (obor po oboru) obnovovat. Tyto renovované základy nesmějí již více stát na iluzornosti osobnosti, a tím pádem i na egoismu.

Cesta archetypy mi ukázala, jak je zhoubné budovat osobnost zvyšováním egoistického potenciálu. Napadá mne výstižné podobenství: představte si člověka jako strom. Člověk stejně jako strom musí vyrůst, aby v poznání (strom ve svém květu) a následně v uskutečnění (strom ve svém plodu) našel vrchol vlastní existence. Nelze dosáhnout květu bez růstu, nelze dosáhnout plodu bez květu. Osobnost člověka se může a dokonce musí budovat, ale pouze pro plod, nikoliv pro korunu až kdesi v nebesích. Člověk, který nepozná sílu vlastní osobnosti, nemá ani sílu tuto osobnost začít potlačovat. Možná si myslíte, že si protiřečím, ale egoismus není v současné civilizaci cestou k duchovnosti, ale je prostředkem k dalšímu uchopování, k rostoucímu chtění a k rozmnožování smyslových žádostí. Tyto závislosti pak stále více lidstvu zastiňují zář universální pravdy. Existuje jedna velice krátká a přímá cesta z pout ega: zapomenout, že jsme tělem z masa, kostí a krve, pak zmizí i tendence, jež rdousí tento svět.

Vraťme se k archetypu Persona ve snech. Je jednoznačně nejčastějším archetypem vyskytujícím se ve snech lidí! Buduje osobnost, připomíná minulost a připravuje budoucnost. V archetypu Persona je promítána naše osobnost do snů, v nichž vykonává převážně současné povolání, evokuje současné vztahy, pěstuje současné koníčky. Také se občas vrací k minulým povoláním, k minulým vztahům a k minulým zájmům, aby z nich individualita načerpala zkušenosti pro další kroky a aby byly vyřešeny nejasné a neuzavřené případy, které jsme kdysi ve spěchu uložili „k ledu“. Pokud člověk žije lidský život, má těchto „odložených kauz“ mnoho a zamořuje si vlastní nitro úděsným balastem, který jednoho dne bude muset pracně rozplétat. Mnoho těchto lidí místo radikálního řešení své těžké vnitřní situace potlačují tíživé sny a v nich krutou pravdu vlastní neschopnosti v alkoholickém opojení bujných večerů, v sexu, ve fyzickém přetěžování organismu (prací či sportem), v duševním vyčerpání z nekončících stresů při honbě za většími „zisky“, ve sledování stupidních televizních seriálů a v dalších činnostech, ve kterých je člověk extrovertem.

Mystika a duchovní cesta aktivně vstupuje do života člověka a má mnoho receptů na překonání archetypu Persona a na vyčištění lidské individuality. Jedním z účinných cvičení je takzvané „vnitřní živlové očištění“. Toto očištění a správná vzájemná vazba mezi živly napomůže rychlejšímu intelektuálnímu chápání a odložení emocionální závislosti mysli. Je předpokladem pro další úspěšný postup v archetypu Pozornost. Při meditaci se cvičící soustředí na hmotné tělo, u něhož dominuje zemní živl. Tak jako je nehybná země, má se stát nehybnou i mysl. Pak nastává duševní klid s prohloubením porozumění smyslu všeho dění v okolním světě. Teprve po dosažení duševního klidu, zaměříme pozornost na cit a zkoumáním postřehneme nekonečnou škálu citových vjemů: od pocitů strasti, bolesti, utrpení až po slasti, radosti a vytržení. Cvičení v odpoutanosti od viděného (indiferentnost) vnese porozumění citovému životu. Poté se lze pozvednutím mysli k aspektům ideální povahy soustřeďovat do duchovního srdce (je to místo, kam mimoděk ukážeme prstem při vyslovení slůvka „já“). Po několikerých marných pokusech se zcela jistě podaří v nitru rozžehnout duchovní oheň v podobě hřejivého tepla. Bude zalévat příjemnou slastí nitro a zároveň „vypalovat“ pudové závislosti, čímž se bude zmírňovat prožívané utrpení pudově závislé osobnosti a pudově-citová připoutanost se promění v porozumění a soucit. Je jasné, že zde má vztah k citu jak oheň, jako jeden protiklad, tak i voda, jako protiklad druhý. Tento postup navozuje budoucí spojování protikladů v archetypech Anima – Animus, Coniunctio, UFO – iniciační obřady, Pozornost. Po spojení ohně a vody (viz obrázek 2) v transformaci citů můžeme přistoupit ke spojení země a vzduchu, což je klasické a notoricky známé „provzdušňování“ těla pránajámou^{*8}, za neustálého zpřítomňování si těla ve vědomí. Pránajama pomáhá zesilovat prožívané stavy vědomí, takže je v našem bytostném zájmu udržovat nejen při cvičení pránajámy kladné stavy vědomí. Pránajama (podstatně slabší) „provzdušňuje“ naše tělo i při běžném dýchání, tedy i tehdy, když si toto neuvědomujeme. Proto je žádoucí střežit myšlenky, bytostné sklony a duševní stavy, aby dech prány napomáhal zlepšování podmínek osobního a následně i kolektivního života.

Obrázek 2: Indická představa sjednocení dvou živlů - vody a ohně.

Na závěr této kapitoly bych rád citoval největšího z českých mystiků Květoslava Minaříka, který o osobnosti píše: *„Osobnost, ačkoli je to ve skutečnosti pouze pomyslný jev, se člověku vnucuje jako svět sám pro sebe, svět se zákony pro sebe; ona je původcem sobeckých názorů, jejichž morální zřetele jsou velmi pochybné. Osobnost chce existovat a uplatňovat se na tomto světě jako absolutní skutečnost a bytnost⁹, a to přímo ve středu sobě podobných fyzických jevů, lidí. Ale mravní hlediska těch, kdo se považují za absolutní skutečnost, jsou rozdílná, a proto vedou k boji a jsou plná nepravdy. Kdo tedy dbá o osobnost, ten své osobní bytí považuje za samoúčelné. Shodně s tím i své mravní zřetele přizpůsobuje osobitému pocíťování, což vede k vyvolávání všeobecného zmatku (na světě), neboť i jiní lidé, kteří si váží sami sebe, mají svá osobní hlediska. Z toho pramení všechno zlo, zraňování jedné bytosti druhou, zlovolné napětí mezi nimi a nakonec boj se snahou vyhladit odpůrce, jehož hříchem se zdá být, že dbá na své vlastní pocíťování stejně jako jeho protivník. Tak se ve sféře osobností spravedlnost zvrhá v právo člověka silnějšího a společnost trpí bojem o moc a jejím uplatňováním.“¹⁰*

Jakmile si někdo vystaví „dokonalou“ masku, dojde při první krizové situaci k tomu, že maska z této osobnosti spadne a objeví se v plné nahotě pravá tvář jeho individuality. Okolí „dokonalé“ masky pojímá obdiv k falešné osobnosti a mylně ji považuje za individualitu. Tak stává se hříčkou na jevišti světa v nekonečném panteonu masek. Abych nemluvil pouze řečí teorie, nastíním jeden častý příklad: Rodina na první pohled šťastná, velice dobře zabezpečená, děti plné úžasu obdivují svého otce, který obklopuje rodinu přepychem a zabezpečuje po hmotné stránce. Stejně nekritický pohled věnuje vzornému otci i široké okolí lidských jedinců, nesoucích si svou masku. Nedostatečný styk s manželkou, rodinou a zejména dětmi se „vzorný“ otec snaží omlouvat zaneprázdněností a sháněním hmotných prostředků. Jakmile ovšem takový člověk v krizové situaci, kterou může být například alkohol, zapomene na svou pečlivě nošenou masku, pak ukáže hrůznou individualitu. Marně ji schovával v koutku své rozervané duše, marně překrýval závislosti a negativní vlastnosti naleštěnou maskou osobnosti. Najednou z úspěšného muže – otce rodiny se stane nenávisné zvíře, či slaběji ubohá troska, rozervaná svými rozporuplnými pocity, najednou se zjeví nesnášenlivost, nenávisť, žárlivost a další záporné vlastnosti, které právě jsou jeho pravou individualitou. Nastalá krize v sobě nese potenciál uzdravování, neboť ukáže člověku vlastnosti a hlavně závislosti, kterých by se měl snažit zbavit. Pouhé uvědomění si vlastních nedostatků a závislostí, rozporů mezi hluboko zašlapanou individualitou a uměle vystavěnou maskou osobnosti je předpokladem k budoucímu ozdravení churavé individuality.

Horší situace nastane v případě plného podlehnutí různým závislostem, když člověkem nasazovaná maska zcela zastíní individualitu. Člověk se stává pouhým a bezmocným nástrojem ega, svou individualitu nevědomky zašlapává do nejtemnějšího kouta své duše a trapně se schovává za stále pokřivenější masku osobnosti. Maska odlišného a jedinečného člena lidské společnosti, maska, kterou se snaží dokladovat protikladným vzhledem, postojem i názorem k všeobecně přijímané morálce, dostává trhliny, neboť se takový do své masky zahleděný člověk střetává s podstatně úspěšnějšími lidmi, podvědomě vnímá svíravý pocit vlastní malosti a tento pocit jej sráží stále více na kolena. Rozpor mezi maskou, kterou by rád nosil, a skutečným stavem do země zašlapané individuality vytváří vysoké napětí, jež se musí jednoho dne bouřlivým způsobem vybit. Je nanejvýš smutné, že jedinec, zahleděný do pracně budované masky osobnosti, nemá o vlastní individualitě ani ponětí. Přebujelé ego stává se egem krutovládce a je kletbou pro něj i pro jeho nešťastné okolí. Neovladatelné vnitřní puzení ega, povstálé z neschopnosti či dokonce nepřítomnosti vůle, pak vytváří nesnesitelný psychologický tlak na všechny zúčastněné a je předpokladem tragického konce.

**Hloupost se tlačí dopředu, aby byla dobře vidět,
a moudrost ustupuje dozadu, aby lépe viděla.**

Zajímavý střet s maskou osobnosti nalézáme hojně v literatuře. Rád bych se zde zmínil o díle Faust (Johann Wolfgang Goethe), v němž je kariéristická maska osobnosti Fausta nahrazena individualitou v podobě Mefistofela. Mefistofeles, ať už je jakkoliv záporný, je skutečným stavem duše „veleváženého“ profesora Fausta, je po dlouhém období nevědomosti rozpoznanou individualitou, na níž se za dlouhé věky „nalepily“ snad všechny záporné vlastnosti, které může člověk vlastnit. Tak dopadne u každého člověka sestup do podsvětí – sestup do hlubin vlastní duše. Klasické dílo Faust ukazuje jak cestu ven ze svíravého objetí masky osobnosti, tak i cestu z moci d'ábelského Mefistofela, z moci pokřivené individuality.

II. díl

Kruh Procesu obnovy

1. Hrdina
2. TZS – Témata zničení světa
3. BPM – Bazální perinatální matrice
4. Řízená imaginace
5. Anima – Animus
6. Stín
7. Poklad
8. VBM – Vize budoucnosti a minulosti

1. Hrdina

Uvědomí-li si člověk své záporné vlastnosti a jejich sílu, kterou ho svazují, bude muset nalézt ve svém nitru opačnou, kladnou sílu, která bude překonávat zápory jeho individuality. Kdo by lépe vyjádřil kladnou sílu nežli hrdina – člověk, jenž ztratil strach a vydává se do boje za vítězství dobra. Každý člověk se na tento střet dobra a zla připravuje nejen prostřednictvím snů v nevědomí, ale také v denním životě.

Šiky vítězných vojsk a neohrožených bojovníků na bitevním poli zmizely v propadlišti dějin a nahrazují je sportovní hrdinové bojující za barvy klubu, města, národa či země. Žel mnozí sportovní hrdinové pod tíhou závratných příjmů ztrácejí glanc skutečných rytířů. Běžný člověk podvědomě vnímá trpělivost, vytrvalost, neohroženost, šikovnost, chytrost, sílu i touhu vítězit, ukládá si tyto vzorce jednání denně do svého vědomí, aby nitro (ač nevědomě) naplnil hrdinstvím, které bude potřebovat na cestě tajemným nevědomím. Právě na této nebezpečné cestě bude potřebovat vlastnosti vítězů, ty vlastnosti, které tolik obdivoval na druhých lidech, se stanou jeho vlastnostmi, aby mohl postupně překonávat nástrahy nižší pudové přirozenosti.

V dávných dobách lidé také potřebovali vzory, aby byli schopni nalézt ve svém nitru hrdinu – toho většího člověka s povahou poloboha, aby byli schopni kráčet cestou hrdinů, titánů a bohů. Existence mytologie člověku vystavěla vydlážděnou cestu k základům kolektivního nevědomí lidstva a z těchto základů může čerpat sílu a pochopení pro svou nelehkou duchovní cestu. Byl jsem šokován, když jsem našel nápadnou spojitost snových hrdinských prožitků s prožitky hrdinů světové mytologie (převážně řecké a české). Proto považuji znalost mytologie za jeden z důležitých bodů k pochopení podstaty lidského nevědomí. Archetyp Hrdina se od samého počátku sklání k obrazům mytologie a čerpá z nich zapomenutou moudrost našich předků.

Tak jako ukřižování, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista je ukázkou budoucího prožitku smrti ega, tak i život a smrt bájných mytologických hrdinů je ukázkou vnitřního boje s nižší pudovou přirozeností, která je dána zrozením v hmotném těle. Klesne-li člověk v touze po morálním obrození do pudové sféry vlastní bytosti a zhlédne-li obľudnost a nestvůrnost svých záporných, vyumělkovanou osobností dlouho utajovaných skutečností, bude muset najít odvahu neohroženého hrdiny k překonání sil zlých vlastností a sklonů, s nimiž po dlouhé věky soužití s maskou osobnosti téměř splynul. Vynese-li hrdina na světlo světa živočišné pudby, bude i ten nejstrašnější drak proti nim přítulným pokojovým psíkem. Vnitřní duchovní proces každého člověka je v určité fázi analogií mytologie lidstva, která je božským darem v bezpočtu variací pro všechny hledající jedince.

Lidé či národy, kteří nectí své hrdiny, míří do vlastní záhuby v smrdutém bahně živočišné přirozenosti, neboť neuznávají sílu vně podceňují ji sami v sobě. Poté se jim zákonitě vzdalují břehy kladných prožitků a nešťastní se utápí v pudové přirozenosti. Pak stávají se těmi, jimž stačí ke štěstí plné břicho a sex, aby zanedlouho poznali svůj smrtelný omyl ve zvrácené představě o podobě štěstí. Dlouho, tak nekonečně dlouho jim bude trvat cesta zpět na úroveň, které jim dovolí svobodné rozhodování, na úroveň lidské přirozenosti. Teprve zde bude moci takový člověk zachytit svou světlou stránku vyšší božské podstaty, aby v jejím světle dobrovolně a rád odložil živočišnou podstatu hmotného těla.

Hrdina, jemuž vtiskujeme pečeť našeho denního prožívání, má v nevědomí jednu obrovskou výhodu, která jej staví do pozice neporazitelného. Má nekonečně mnoho životů, žádná smrt ho nezastaví, žádné mříže ho neuvězní, žádná vzdálenost ho neoddělí, zdá se být nekonečně silný. Ovšem poučme se z řecké mytologie, která měla také takového „neporazitelného“ hrdinu. Jmenoval se Achilles. Byl synem mořské bohyně Thetidy, která z lásky k němu ponořila celé dětské tělíčko s výjimkou paty, za kterou ho držela, do podsvětní řeky Stygy. Tělo Achillea pokryl neviditelný pancíř, a tak se řecký hrdina s vlastnostmi veskrze lidskými, navíc podtrženými arogancí, stal téměř nezranitelným. Snad pro jeho lidské vlastnosti se stal nejen podle Řeků tím nejskvělejším zjevem v celé řecké mytologii. Tento hrdina, jehož bych nazval „vnějším“ (do světa obráceným), měl však jedno zranitelné místo – patu. Stejně zranitelné místo má i náš vnitřní hrdina. Postava hrdinského Achillea nám radí pochopit tuto zápornou vlastnost jako aroganci a z ní pak není těžké odvodit další – pýchu, nadřazenost, povýšenost. To jsou vlastnosti, které mohou zastavit vnitřního hrdinu krácejícího cestami nevědomí. Na tyto vlastnosti si bude muset dávat velký pozor, neboť zlo, proti němuž hrdina stojí, není hloupé, zlo bez skrupulí využije „Achillovu patu“ každého, byť neohroženého vnitřního hrdiny.

Ponoří-li se člověk do podprahové „pudové řeky“, nemá sebemenší naději vědomě asimilovat ohromnou přesilu pudů. Vědomí patřící svou podstatou ke světelné sféře se brání temnotě a primitivnosti živočišné veskrze přírodní sféry. Opět se nabízí srovnání s řeckou mytologií. Vědomí představuje bohy a giganti představují pudy podporované matkou Země (Gaia). Vědomí samo nepřekoná pudy stejně, jako bohové nemohli porazit Giganty. Teprve lidský hrdina Hérakles přiklonil vítězství na stranu bohů. Vítězství se na stranu vědomí přikloní city, které prosvětlené denním obracením se ke světlým složkám ducha (vědomí) proniknou do „pudové řeky“ a počnou asimilovat pudy.

C. G. Jung znovuobjevil pro naši západní civilizaci fakt, že mýty jsou v první řadě psychické manifestace, které zobrazují povahu duše. Moudrý psycholog pochopil význam mýtů pro vnitřní duchovní přeměnu člověka a definoval archetyp Hrdiny pro moderní psychologii. Archetyp Hrdina jsem umístil samostatně do Kruhu Procesu obnovy, přestože se hrdina po zrození (při opuštění archetypu Puer) pohybuje napříč všemi archetypy v Kruhu Procesu obnovy. Navíc má archetyp Hrdina další výjimečnou funkci, protože je psychologickým vstupem do vnitřních kruhů nevědomí! Hrdina je hnací silou, která posouvá prožitek lidské přirozenosti do znovuzrození v Kruhu Bytí, kam již nemůže vstoupit, neboť by blízkost božského prožitku opět degradoval na zápas dvou protikladů a nemohlo by tak dojít z hlediska duchovního vývoje k potřebnému sjednocení.

Musím upozornit, že ne každý hrdina ve snech se váže k archetypu Hrdina. Stejně jako v denním vědomí i v prvním z kruhů nevědomí se člověk připravuje na svůj historický střet. Rozpoznat tyto rozdílné hrdiny lze pouze podle úkolu, který hrdina plní. Je-li to úkol morálního zušlechtnění, pak zcela jistě hrdina patří do stejnojmenného archetypu. Pokud je to pouze akční hrdina, jimiž člověk živí své vědomí v denním životě, pak je to jen prázdná a bezduchá schránka hrdiny bez obsahu a cíle. Takový hrdina patří do archetypu Persona nebo do archetypu Stín, i když takzvaně jedná v zájmu dobra. Je však neustále v zajetí osobnosti nebo jako nevědomý zlo oplácí zlem.

V každém archetypu Kruhu Procesu obnovy na hrdinu číhá skryté nebezpečí, však ta nejvážnější hrozba leží v archetypu Poklad, odkud hrdina čerpá zkušenosti z kolektivního nevědomí lidstva, čerpá z nepřeberné studnice hrdinských osobností, příběhů i vědomostí. Pokud bude hrdina pouze čerpat, bude jeho cesta velmi usnadněna; pokud se ovšem ztotožní s některou z postav mytologického panteonu, nastane vážný problém, který zastaví cestu hrdiny do okamžiku návratu individuální psyché. Přivlastní-li si hrdina ve své pýše poklad patřící odjakživa celému lidstvu, odsoudí sám sebe do role blouznivce opájejícího se pomíjivým odleskem minulosti. Odtud pocházejí ty tisíce falešných proroků, vykupitelů a zachránců lidstva, zde jsou kořeny falešných hrdinů i směšných kopií historických osobností. Hrdina musí na své odvážné cestě opatrně nahlížet do komnaty plné zázraků na poklad lidského nevědomí. Jakákoliv posedlost archetypem udělá z člověka pouze kolektivní postavu, jakýsi druh

masky, za níž jednotlivec ztrácí individualitu a nabírá sílu osobnosti či spíše masky, čímž se jeho individualita stává víceméně nezřetelná, aby nakonec maska zcela přebrala roli individuality. Tak lehce může hrdina vypadnout z Procesu obnovy a opět začínat v Kruhu Střetnutí s nevědomím.

Musím vzpomenout jméno Joseph Campbell a jeho knihu "The Hero with a Thousand Faces" (Tisíc tváří hrdiny), v níž popisuje universální mýtus hrdinské cesty. Z této knihy a nepřeborných divadelních zkušeností čerpal americký psycholog Paul Rebillot. Vytvořil dramatickou metodu, která pomocí katarze, kolektivní imaginace, za pomoci hudby, zpěvu, masek a dalších divadelních rekvizit provede člověka „uvězněného“ v tomto archetypu na „druhou stranu“, kde se účastník takového (většinou týdenního) setkání (workshop) setkává s fenomény, jež ho přibližují k poznání vlastní božské existence. Velice významné na této cestě je setkání s démonem vlastního nitra a nesmiřitelný boj s ním. Paul Rebillot poznal, že démon působí na třech úrovních (fyzické, citové – emoční a rozumové). Na všech úrovních je nutno prožitkem odhalit a zpracovat jednotlivá „centra odporu“. Po dobu patnácti let tento zajímavý postup podobající se spíše kmenovému rituálu z dob dávné minulosti pomohl tisícům lidí po celém světě, čímž si právem metoda Paula Rebillota vydobyla místo mezi psychoterapeutickými postupy. Sám autor upozorňuje, že projití cesty hrdiny je pouze počátkem nové cesty. Plně souhlasím, neboť cesta hrdiny je pouze jedním z mnoha archetypů, který na cestě vlastním nevědomím hrdina poznává. Vždyť za vítěznou cestou hrdiny je celý Kruh Bytí, v němž se teprve dotýkáme své podstaty – transpersonálního já.

Západního člověka (Evropa + severní Amerika) nejvíce ovlivňuje řecká mytologie s občasnými vhledy do jiných národních mytologií, kam ve své nekonečné touze po poznání labyrintu nevědomí člověk zabloudí. Panteon mytologických božstev je tak obrovský, že bychom se v něm docela jistě ztratili a není nezbytné pro náš duchovní postup je všechny znát. Důležité je projít cestu hrdiny, k čemuž postačuje několik vzorů, s jejichž přispěním lze překonávat úskalí nejen archetypu Hrdina, ale všech archetypů Kruhu Procesu obnovy.

Když jsem se snažil popsat vlastní cestu archetypem Hrdina a hledal jsem scénář, nechtěl jsem se spokojit s příliš všeobecným a všeobsažným scénářem, který popsal Joseph Campbell v knize Tisíc tváří hrdiny:

1. Výzva k dobrodružství
2. Nevyslyšené volání (doba, kdy se hrdina zdráhá nastoupit nebezpečnou cestu)
3. Nadpřirozená pomoc (setkání s mocným ochráncem)
4. Překročení prvního prahu (magického prahu)
5. V břiše velryby (pohlčení neznámem v symbolu slona, vlka či nějaké nestvůry)
6. Cesta zkoušek (očistění vnitřního já)
7. Setkání s bohyní (mystická svatba)
8. Žena jako svůdkyně (význam panictví a pohlavní čistoty)
9. Usmíření s otcem (pochopení aspektu Boha)
10. Apoteóza*²² (směrování k božským aspektům bytí)
11. Nejvyšší dobrodiní (překročení božských aspektů)
12. Návrat s proměněným vědomím (v symbolu elixíru, trofeje či kouzelné moci)
13. Odmitání návratu (pro jas dosažených výšin a temnotu lidství)
14. Kouzelný útěk
15. Záchrana zvenčí
16. Překročení prahu návratu
17. Pán obou světů (poznání božského i lidského)
18. Svoboda žít

Rozdíl mezi chápáním amerického psychologa zabývajícího se mytologií a mým pohledem na archetyp Hrdiny je pouze v úhlu pohledu. Protože se na archetyp Hrdiny dívám zevnitř, z pohledu člověka zažívajícího dobrodružnou cestu, chápu jej jinak, než člověk, který z hlediska výtečných znalostí světové mytologie popíše tušený scénář cesty nevědomím a nemusí rozlišovat jiné archetypy. Sám autor přiznává, že osnova mýtů a legend se často narušuje a zatemňuje. Joseph Campbell vykonal velice záslužné dílo, neboť připomenul lidstvu význam mytologie a nezastupitelné místo v duchovním vývoji člověka.

Mytologická cesta hrdiny

Časový harmonogram snů s tematikou mytologického hrdiny

1995 – 17.5., 17.6., 8.12.

1996 – 12.4., 27.5., 12.6., 20.7., 13.8., 13.10.

1997 – 26.8.

1998 – 22.1., 2.4., 1.7., 3.8., 4.11.

1999 – 5.2. (uveden dvakrát), 7.10., 18.12.

2000 – 29.2.

2001 – 1.3., 29.8., 20.12., 27.12.

Chtěl jsem rozluštit celé tajemství hrdinské cesty nevědomím, proto jsem trpělivě hledal, studoval a srovnával. Nakonec jsem pochopil nádhernou podobnost mé cesty nevědomím s řeckým mytologickým hrdinou bájného jména Hérakles. Jakmile jsem rozlišovacím pohledem prohlédl jeho životní úděl a činy, poznal jsem, že se jedná o vnitřní cestu nevědomím, o cestu, která má moc člověka přivítat mezi bohy. Musím na tomto místě doplnit, že podobnost jsem objevil dlouho po napsání posledního snu tohoto archetypu, takže zde nemůže platit poučka imaginativně vnuceného prožitku do snu.

Hérakles je souhrnem protikladných vlastností. Pomáhal lidem od nestvůr, které sužovaly jejich život, a na druhé straně byl „obětí“ vlastních neřestí a chamtivosti, znásilňoval, bořil i zabíjel, zabil dokonce svou ženu a děti. Proto byl Hérakles často líčen jako otrok svých vášní. Otroci svých vášní – jak přiléhavé pojmenování pro člověka, který žije v područí pudů, v područí živočišné přirozenosti. Jakmile si člověk při své touze po morálně kvalitnější vyšší přirozenosti uvědomí své záporné vlastnosti, a tím i existenci sebe jako otroka svých vášní, nastoupí stejnou cestu, jakou nám řecká mytologie popsala v hrdinských činech Hérakla. Hérakla přivedly do otroctví právě jeho vášně, když v záchvatu šílenství zabil svou ženu a děti. Stejně i běžný člověk žije svůj život v otroctví vášní a v tomto otroctví činí mnoho věcí nepochopitelných pro druhé.

Hérakles se mohl zachránit pouze pokáním ve dvanáctileté otrocké službě zbabělému králi Mykén a Tírynsu, Eurystheovi. Za 12 let musel Hérakles vykonat 12 obtížných úkolů, které ho postupně vyvazovaly z otroctví. Pokud tento příběh alegoricky nasadíme na člověka a jeho vnitřní duchovní cestu, pak splněním takových úkolů je vyvázán z otroctví koloběhu zrozování v lidském světě a bude vyvýšen mezi bohy stejně, jako byl mezi bohy vyzdvižen Hérakles po své fyzické smrti. Řecký mýtus dokonce varuje hledajícího člověka před pádem do světského života posledním obdobím života na svobodě a následnou smrtí hrdiny. Stále přelétavý Hérakles byl svou žárlivou manželkou Déianeirou pomocí pláště napuštěného jedem „odsouzen“ k smrti. Déianeira byla oklamána Kentaurem Nessem, který ji poradil, že jeho krev (otrávená jedem hydry) jí pomůže udržet lásku Hérakla. Nešťastná Déianeira se nakonec z lásky k Héraklovi proklála mečem a zemřela ještě před svým milým. Zeus za hrdinské činy i za překonané utrpení vyzdvihl Hérakla mezi bohy a učinil ho nesmrtelným.

K vědomému splnění takových úkolů je nutno znát jejich vnitřní obsah. Vnější úkol by byl jasný každému, kdo si mýtus přečte, ovšem vnější neřeší vnitřní. Teprve až člověk pozná všechny stíny sebe samého, rozpozná i vnitřní podstatu dvanácti úkolů, jimiž byl „obdařen“ řecký hrdina Hérakles.

1. **Nemejský lev** = smyslná žádostivost
2. **Hydra lernská** = emoční vlastnické vztahy
3. **Stymfalští ptáci** = myšlení
4. **Kerynejská laň** = intuice
5. **Erymanthejský kanec** = destruktivní falická síla
6. **Augiášův chlév** = vlastní znečištěné nitro
7. **Krétský býk** = sexuální náruživost, slepá vášeň
8. **Diomedovy kobyly** = dynamická vášeň ženské složky
9. **Geryónův dobytek** = trojjednost, dualita, osobnost
10. **Hypolytin pás** = citová složka duše (anima) v protikladu
11. **Kerberos** = stín, jako strážce prahu
12. **Jablka Hesperidek** = poznání

Neúnavný hrdina objevuje další archetyp Anima – Animus, jehož protiklady se vyhrocují, zejména po rozhodnutí žití spásné askeze (21.3.1996). Vyhrocené vztahy protikladů – to je pravé pole působnosti statečného hrdiny. Uvedl jsem jeden z mnoha podobných snů s touto tematikou, které jsem nezahrnul do archetypu Anima – Animus přímo, abych uchoval jeho přehlednost. Jakmile se člověk vzdá sexu, povstane obrovská síla a začne na něj útočit. Všechny sexuální myšlenky, pocity a činy za dlouhé období sexuálního života se počnou v nevědomí personifikovat a se zdrcující silou začnou útočit na čerstvého asketu. Jednou z účinných obran proti těmto snovým personifikacím je Kristovo: „Odstup Satane!“ Musím uznat, že biblická památná věta pronesená ve snu patří i do archetypu Řízená imaginace a působí velice účinně, hodně mi pomohla na cestě ke klidu mysli. Není bez zajímavosti, že občas stačila tato věta na úplné zničení obrazu naplněného sexem, ale někdy jen zmírnila útok sexuálních sil proti mně, aby mi dala možnost slovně vysvětlit aspekt mého asexuálního chování. Pro pochopení archetypu Hrdina považuji za nutné uvést ještě jeden sen s tematikou „Odstup satane!“ (sen číslo 15, o několik stran dále), kde se již rodí soucit s lidmi chtivými sexuálního spojení.

„Sex je semenem, láska květinou a soucit vůní.“

Osho

25.2.97 2.10 hod. 13. sen Vize budoucnosti a minulosti

V Jablonci nad Nisou se nám pod nohama začala chvět země, ale jinak nežli při zemětřesení. Připadalo mi to jako slupka na vodě a celé se to naklánělo. Vypukla panika a v ní jsem pomalu začal chápat princip pohybů země. Spolu s jedním mužem jsem prolézal lom, kde jsme narazili na šílence. Nepříčetný, smyslů zbavený člověk na mne namířil zbraň a vystřelil. Muž, který mne doprovázel, měl obrovskou moc. Chytil hlavěň těsně před výstřelem do ruky a vystřelená kulka mu zůstala v nezraněné dlani. Neměl jsem strach, ani ze smrti, ani z toho, co bude následovat. Vše mi připadalo jako přesun do jiné dimenze. Věděli jsme, že se musíme na kruhovém pódiu roztočit obráceným směrem oproti pohybu Země. Jako na obrovské gramofonové desce jsme se začali točit a vypočítali rychlost 276. Slyšeli jsme výkřiky lidí, ale už jsme je přestávali vidět. Naposledy jsem zahlédl jednu ženu, které vítr zničil deštník.

Existence v hmotné sféře poznává tři možné stavy: minulost, přítomnost a budoucnost. Nevědomí není tak ostře rozlišující a pracuje s minulostí a budoucností v přítomném okamžiku. To je důvod, proč ve snech a vizích můžeme vidět minulost i budoucnost. Vše má jednu hlavní podmínku: viděné musí být s námi bytostně spjato. Takže egoisticky smýšlející člověk spokojeně dlící ve své masce osobnosti nemůže vidět utrpení či štěstí budoucích událostí, neboť není s těmito obrazy spojen silnou vazbou soucítění; nemůže vidět ani minulost, neboť jeho vědomý zájem zaměstnává pouze osobnost a k ní náležející jevy. Strach o sebe či majetek ho do těchto vizí nemůže vtáhnout, protože strach ho bude udržovat v archetypech Kruhu Střetnutí s nevědomím.

Změna nastane teprve při cestě do nitra vlastní bytosti. Hledající člověk překoná strach, probudí vnitřní rozlišovací „zrak“ a rozpozná karmu příčinnou i výslednou, což je prvním předpokladem k zastavení nárůstu zlé karmy. Později, při dokonalém indiferentismu k vlastnímu konání, se člověk dokáže oprostít od výsledného napětí z činnosti. Duchovní snaha uvolní karmické nánosy, které dlouhé roky či věky latentně odpočívaly v lidském nitru a rozpoznává vyvstávající příčiny našeho prožívání i výsledky našich minulých činností. Protože člověk je také psychologickou bytostí, může se karmické prožívání minulosti (příčiny) a budoucnosti objevovat v našich snech, čímž si můžeme „odžívat“ naše karmické dluhy minulosti nebo se vyvarovat tvoření dalších karmických dluhů či závislostí. I toto téma je tak složité, že jsem mu věnoval samostatnou kapitolu, v níž jsou podrobně vysvětleny aspekty archetypu Vize budoucnosti a minulosti.

Z výše uvedeného snu je patrné, že nevědomí nerozlišuje psychické a fyzické, proto se do vizí může vkrádat snová symbolika, která celou vizi zamlží a někdy dokonce potlačí na takovou míru, že se vize ve snových symbolech zcela ztratí. Z této snové vize je patrné, že dojde k prudké změně magnetického pole Země, což vyvolá podivná zemětřesení, která ve směru od severu k jihu zasáhnou celou planetu.

17.3.97 23.30 hod. 14. sen Řízená imaginace

Na přehradě jsem měl na nohou lyže. Přišel jsem tam „zamést“ stopy svých neblahých činů minulosti. Protože led byl tenký a u břehu dokonce žádný nebyl, musel bych vodu objíždět velkou oklikou. V kritickém místě bylo asi po

pás vody. Rozhodl jsem se vodu v rychlosti na lyžích přejet. Rozbruslením jsem na lyžích nabral co největší rychlost a silou vůle jsem několik metrů vodní hladiny přejel. Na druhém břehu jsem už byl bez lyží. Objevilo se zde nákladní auto, ve kterém jsem seděl v uniformě jako velitel. Řidič se snažil auto v úzkých uličkách otočit, ale nedařilo se. Rozhodl jsem se učinit zázrak a auto jsem myšlenkou otočil, ale po chvíli jsme zjistili, že to stejně nebylo nic platné. Řidič musel s nevolí projíždět uličky znovu, neboť námi použitá výpadová cesta byla zatarasena betonovými kvádry.

Hrdina se představuje v posledním z archetypů Kruhu Procesu obnovy. Tento sen uvádím proto, abych ukázal rozměr archetypu Řízená imaginace samostatně bez prvků dalších archetypů. Hrdinství není pouze ve svalech, statečnosti, neohroženosti, chytrosti a v dalších kladných vlastnostech, které jsou na hrdinské cestě nutností. V archetypu Řízená imaginace se hrdina učí vědomě myšlenkami ovládat sny, čímž se vyvléká z pasivity snových prožitků a stává se aktivním článkem snového procesu. Hrdina řídí sny vlastní vůlí. Řízená imaginace je důsledkem denního vědomého procesu, kdy vlastní bytost usměrňujeme vůlí a bdělým vědomím (radžajóga) do určitých, předem zvolených mezí v činech, pocitech a myšlenkách, nebo je možnost dosáhnout prožitku řízené imaginace ztrátou ega. Takový stav charakterizuje například mladé zamilované lidi, kteří svůj život žijí pro druhého bez ohledu na vlastní osobnost. Jakmile se pro denní vědomí stane bdělý stav či stav bez ega zřejmý (nemusí být pro vznik řízené imaginace trvalý), přesune se tato schopnost do podvědomí a pak z ní můžeme čerpat nápady a zkušenosti do snů. Důsledkem sebeovládání může být i další součást řízené imaginace – vědomí, že sním. Tato vlastnost je ale podstatně vzácnější.

Ve snu jsem vůlí na lyžích překonal (v hmotném světě takto nepřekonatelnou) překážku a vzápětí v dalším pokračování snu jsem změnil neřešitelnou situaci, když jsem myšlenkou změnil polohu nákladního auta o 180 stupňů. Je snad zákonité, že mi to nepomohlo, a opět jsem se dostal do neřešitelné slepé uličky. Nevědomí mi tímto způsobem naznačilo nevhodnost magického řešení nepříjemností života. Více o tomto snu i o archetypu Řízená imaginace v samostatné kapitole.

10.6.97 5.30 hod. 15. sen

V čtyřpatrové budově jsem potřeboval s kamarádem na WC. Šel jsem po špičkách po schodech ze 4. patra až do přízemí, kde jsem si koupil noviny. Prodavačka – krásná černovláška – mi šla ukázat záchod. Vešla dovnitř, u umyvadla se rozkročila a vystrčila na mne zadnici s napůl sundanými kalhotkami. Dráždila můj zrak, zprvu jsem neodolal a lačně jsem si na ni sáhl. Byla velice vzrušená. V tu chvíli jsem se vzpamatoval a v duchu jsem si řekl „Odstup Satane!“ a začal jsem jí vysvětlovat důvody, proč se nechci s ní milovat. Ještě jsem nedokončil druhou větu, když se na scéně objevila druhá žena a chtěla s námi do postele. Začal jsem oběma vysvětlovat, že jsem 15 měsíců nebyl se ženou a že jsem se sexem definitivně skoncoval. Zdůraznil jsem, že mým příkladem je Ježíš Kristus. V další místnosti se shromáždilo asi 20 lidí a s neskrývaným zájmem chtěli ode mne vysvětlení. Při mém vystoupení již po chvíli neposlouchali a následně se spolu začali bavit. Viděl jsem, že jejich počáteční nadšení z očištného života opět sklouzlo do smyslného života a nyní je pro ně vše marností. Bylo mi jich líto, až mne bolelo u srdce.

Soucit je ctnost odosobňující a očišťující. Nemá nic společného s lítostí či s rozcitlivělostí, když člověk nesnáší pohled na kruté události postihující lidstvo, které nám tak hojně poskytují sdělovací prostředky. Soucit posouvá člověka – hrdinu do nekonečných dálav pravého lidství; je podmínkou růstu k harmonii a zbavování se zbytků chťičů; je ochranou před duchovním pádem. Tibetský dalajláma doporučuje meditovat o soucitu. K jeho moudré radě se připojuji, neboť význam soucitu musí pochopit každý hrdina jdoucí dobrodružnou stezkou sebepoznání. Světlo soucitu musí hrdina umístit do svého srdce, aby nezboudil v nebezpečných zákoutích nevědomí.

Nejdříve se pohybuji ve 4. patře, což značí viditelný hmotný svět, kde číslo 4 značí 4 roční období, 4 živly, 4 pravdy v buddhismu, 4 evangelisty v křesťanství. V Tarotu symbolizuje 4. karta „Vládce“ a ve Velké arkáně Oshova zenového tarotu se tato karta jmenuje „Rebel“, kde je rebel mocným vládcem, neboť se osvobodil z řetězců společenského útlaču. Takový vládce nechce s někým bojovat, on našel moc ovládnout temnotu kořenů vlastní nevědomé minulosti. Proto jsem sestoupil s kamarádem, který zde představuje duchovního průvodce, do přízemí, kde se setkávám s pudý v personifikaci krásné, sexu chtivé černovlášky a pak ještě další ženy. „Rebel –

vládce“ mi pomohl ovládnout pudy a vlastní chtíč. Pak již vysvětluji, že 15 měsíců žiji v celibátu životem askety. Číslo 15 bych vysvětlil XV. kartou Velké arkány Oshova zenového tarotu. Karta s názvem „Podmiňování“ (viz obrázek 3) dokonale vystihuje rozloučení se s osobností a nalezení individuality (v celosti). Individualita nám je dána vlastní existencí, ale osobnost je nám vnucena společností, která netoleruje individualitu, protože ta za ní nepůjde jako ovce za pasákem. Individualita má kvalitu lva a lev kráčí sám. Nádherně tento problém proměny osobnosti na individualitu popisuje starý zenový příběh o lvu, který vyrostl mezi ovci, a proto si myslel, že je také ovčí. Vše rozřešil starý lev, který toho nemoudrého chytil a dovlekl k rybníku, kde mu v odrazu hladiny ukázal jeho pravou tvář. Ježíš Kristus je nejen mým morálním vzorem, ale také „tahákem“ k hojné účasti při mé přednášce, kterou si vyžádalo asi 20 lidí. Z Velké arkány Oshova zenového tarotu bych pro tuto příležitost vybral XX. kartu, která se jmenuje „Procitnutí“ (viz obrázek 4). Procitnutí je okamžik mezi snem a skutečností hmotného světa, který číslem 20 také symbolizuje hříšnost světa představovanou součinem $5 \times 4 = 20$. Číslo 5 je pět smyslů a číslo 4 je číslem hmotného viditelného světa. Takto jsem procitl i nyní, když jsem si myslel, že lidé se dají přesvědčit k vlastní morální obrodě a vzdají se své bezvýhradné podřízenosti pudům. Procitnutí bylo i bolestné, neboť se ztratila iluze morální úrovně lidí a v plné nahotě jsem uviděl skutečný pudový život vládoucí lidem. V mém srdci se rozhostil bolestný soucit nad jejich stavem i budoucí dlouhou a těžkou cestou z osidel živočišnosti.

Obrázek 3: Osho zen tarot, Velká arkána XV Podmiňování

Obrázek 4: Osho zen tarot, Velká arkána XX Procitnutí

25.8.97

1.00 hod.

16. sen

Na návštěvě v mém zaměstnání byla sestra a bratr s manželkou a synem. Sestře říkali, že je možno pomocí nějakého programu vynulovat telefonní účet. Bylo k tomu potřeba vlastnit tzv. „Zlatou disketu“. Najednou příbuzní zmizeli a nahradili je spolupracovníci. Žádali, abych obvinil vedoucího ze zpronevěry. Spíše jsem ho obhajoval, nechtěl jsem ho soudit a žádal jsem řádné vyšetření nařčení. Oni se postavili proti mně. Řekli mi, že jsem trhan a mým přátelům vyčítali naše již minulé přátelství. I oni už byli proti mně. Opouštěl jsem místnost a oni do mne kopali, pak po mém těle pochodovali a lámali mi ruce.

Lidé, kteří se zatemněným rozumem propadnou pocitům a bez rozmyslu živelně odsuzují, strhávají další slabé jedince k vykonání rozsudku, který vznikl ze záporných emocí v neurotické psychóze davu. To je lynč. Hrozivý skutek na vlastním lidství, skutek, který se na duchovní cestě hrdiny vynoří z hlubin nitra. Lynč byl častým soudcem i or telem v naší minulosti a každá touha po morálním očištění se s ní musí zákonitě setkat. To nám barvitě popisuje i biblický Nový zákon:

Židé se opět chopili kamenů, aby ho ukamenovali.

Ježíš jim řekl: „Ukázal jsem vám mnoho dobrých skutků od Otce. Pro který z nich mě chcete ukamenovat?“

Jan 10/31,32

2. Témata zničení světa

Při zpracování tohoto archetypu jsem vycházel z práce Johna Weira Perryho, amerického psychiatra a analytika. Od něho jsem převzal název tohoto archetypu s vynecháním smrti, neboť ta není součástí tohoto archetypu. J. W. Perry do procesu umístil motiv smrti, aby mohlo dojít k transformaci omezeného vidění na schopnost komplexního vidění a chápání okolních dějů. Uvádí, že vlastní smrtí je člověk uvržen do říše smrti a „žije“ mezi duchy zemřelých. Destrukci světa pokládá za doprovodný prvek smrti. Jediný náznak smrti jsem našel u třicetiletého muže, který stále tvrdošijně setrval ve schématu archetypu Otec – Matka bez větší snahy o opuštění brzdícího elementu na jeho cestě nevědomím (sen s výkladem uvádím pro úplnost v závěru této kapitoly). Je možné, že v ještě větší ignoraci nevědomých procesů může dojít k smrti snícího, ovšem stále trvám na zkušenosti, že smrt není v tomto archetypu nutná a už vůbec ne prvořadá.

Pravděpodobně v případech, kdy musí být člověk pro vlastní dobro násilnou formou popohnán k dalšímu postupu a jediným prostředkem, který má naději uspět, je smrt jedince ve snu, pak se obrací scénář (uvedený níže) a celé schéma začíná smrtí a pokračuje válkami, atomovými výbuchy, chemickými zbraněmi až po sféry duchů, therianthropů^{*26} a zvířecích duchů. Tito lidé pak nejsou schopni zvládat svůj prožitek a ocitají se v ordinacích psychoterapeutů. Nyní vyvstává otázka: proč archetyp Témata zničení světa přichází, i když výjimečně, se syndromem smrti snícího, když je zde svobodná vůle, kterou nevědomí vždy respektuje?

Vnitřní nespokojenost s vlastním stavem a zastávaným místem v lidské společnosti vytváří rozporuplné napětí mezi chtěným a stávajícím stavem. Nevědomí je nuceno tento rozpor kompenzovat v souladu se stále kladně přijímaným obrazem hmotného světa a s ohledem na naši svobodnou vůli, kterou nemůže ignorovat. Proto dochází zpočátku k ohrožení života a později k možnému prožitku smrti. Tím nevědomí pouze splnilo naši svobodnou vůli a naše chtění, které si poskládalo z informací ukládaných do denního vědomí. Pokud je člověk nespokojen současně i se světem kolem sebe, pak schéma začíná mírnější formou – zničením již nepotřebného a odmítaného světa a pokračuje dále podle schématu. Jsem si jist, že druhý případ je pro zdraví hledajícího člověka podstatně bezpečnější a snad i zajímavější z hlediska citových prožitků a možnosti jejich zpracování. Protože J. W. Perry přichází denně do kontaktu s pacienty, zjišťoval účinek obráceného scénáře archetypu Témata zničení světa na lidi, jichž se tyto obrazy bytostně dotýkaly. Panika, strach a izolovanost – tak by se dala charakterizovat pocitová stránka opačným scénářem „zasažených“ lidí. Není možno si od tohoto tématu ulehčit vyprávěním, neboť tato témata jsou běžným lidem nesdílitelná. J. W. Perry se naštěstí nepokoušel tento proces potlačit, aby přiměl pacienta vrátit se k původnímu místu ve světě a k původnímu já, ale pochopil proces jako schéma duchovního vývoje.

Po zhodnocení vlastních snů se snahou najít společný jazyk s Perryho prací jsem musel trochu upravit kostru tohoto archetypu. Vedla mne k tomu pouze snaha a co nejpřesnější zdokumentování schématu procesu archetypu Témata zničení světa, jehož spouštěcím impulsem je postupná změna světového (materialistického) názoru a vnitřní nespokojenost s vlastním umístěním v konceptu hmotného světa. Ovšem vytěsnění starého z podvědomí nelze tak jednoduše provést. Pokud se pouze zasune do pozadí, neuvolní místo novému náhledu a z pozadí bude moci ovlivňovat myšlení člověka nadále svými zkostratelnými názory. Nevědomí musí tento kardinální problém vyřešit jednou provždy totálním zničením. Jediné zničené, zamořené a zdevastované „území“ vlastní mysli opustí a pak na toto vyprázdněné místo vytěsnění nepotřebného odpadu se počne nasouvat nový názor a nové zkušenosti z nevědomí. Střet nového se starým není, neboť staré nemá šanci. Po válečných hrůzách, atomových výbuších a chemickém zamoření i se starou poničenou osobností je vše staré definitivně odstraněno ze scénáře života a nemá možnost se srovnávat s novými prvky ve vědomí. Proč je vše tak drastické a šokující? No právě proto, abychom se opět nevrátili zpět k původnímu scénáři života, s nímž jsme byli v poslední době tak hrubě nespokojeni. Nevědomí nám válečnými obrazy, atomovými bombami, chemickou válkou a později i částečnou změnou osobnosti dalo obrovský dar k budoucímu rozkvětu, k vedení mocnými archetypy. Po překonání hraničního pásma mezi zničeným starým světem a novým dosud neobjeveným, nacházíme nejbližší možné světy. Jedna sféra je říší smrti a lidských duchů a druhá sféra patří therianthropům a zvířecím duchům.

Archetyp Témata zničení světa se v mnohém nápadně shoduje s vizemi a sny mnohých tzv. schizofrenních a neurotických pacientů, které společnost „normálních“ vytlačila do nepřijatelného stavu pro společnost a nazvala

jejich vize nemocí jen proto, že nepochopila jejich význam pro jedince i společnost. Jsem si plně vědom, že se bude muset přepsat značná část současné psychologie, ale jiné řešení není.

Mám slzy v očích a na duši se mi rozhostí bolestný soucit s tisíci či milióny jedinců na tomto světě, které jejich okolí odmítá jen pro jejich duchovně ne zcela zvládnutý postup. Tito lidé ale už jsou obrazy své schizofrenie či neurózy uzdravování, kdežto tzv. normální lidé jsou ve své podstatě stále nemocní a lékař (v tomto případě nevědomí) k nim ještě nepřišel. Právě svým extrovertním životem a odmítáním vnitřních obrazů náležejících k samotné podstatě lidství se do budoucna budou řadit k těm, kteří nebudou schopni zvládnout konflikt vědomí versus nevědomí a kteří nezadržitelně míří do ordinací psychoanalytiků. Necht' doufají, že do té doby se změní nahlížení na problematiku schizofrenie a neuróz, aby neskončili jako jejich předchůdci za zdmi psychiatrických ústavů. Vždyť tomuto závěru zcela napovídá hluboko sahající analogie schizofrenního fenoménu se snem. Současná psychologie (až na několik světlých výjimek) se snaží u svých pacientů vize a sny archetypu Témata zničení světa zastavit a potlačit, panicky se bojí průlomu nevědomí do vědomých procesů a soudíce podle své tzv. normálnosti zařazují tento zákonitý proces do sféry patologických jevů.

Je na čase obrátit kolo dějin a nazvat věci, jevy a vztahy pravým jménem. Je pro mne hrůznou představou, že duchovně nadaný jedinec skončí v sanatoriu pro choromyslné jen proto, že současná psychologie se stala vědou hmotářských extrovertů neuznávajících názory druhých, názory, které nezapadají do mozaiky jejich bludného materialistického přesvědčení. Záleží mi skutečně na tom, aby každý duchovně nadaný jedinec, jemuž se objeví nevysvětlitelné vize a sny ve vědomí, dokázal podle této knihy pochopit význam a léčivou schopnost vnitřních obsahů svého nevědomí. Necht' se toto dílo stane konečně tím toužebně očekávaným mostem, který spojí viditelný, hmotný svět s naší skutečnou podstatou, se světem archetypů, mýtů, božských světů, s naším transpersonálním já.

Obsah archetypu Témata zničení světa:

- a) Atomová válka, totální válka, nutný odchod do podzemí, okupace, koncentrační tábory
- b) Chemická válka, stavy po chemickém zamoření, ekologické katastrofy
- c) Sféra duchů zemřelých
- d) Sféra therianthropů a zvířecích duchů

Schéma archetypu Témata zničení světa:

1. Ničení starého světa, apokalyptické vize
2. Útěk z ničeného světa
3. Rozhraní starého zničeného a nového nepoznaného světa
4. Dobrovolné opuštění pohraniční oblasti
5. Ukázka vědomé a nevědomé části
6. Rozpoznání cesty z archetypu TZS a úspěšné plánování změn
7. Apokalypsou zničená osobnost se počíná uzdravovat na nových základech
8. Sféra therianthropů a zvířecích duchů
9. Sféra duchů zemřelých
10. Návraty do starého zničeného světa se stále se zvyšující indiferentností

Když člověk opustí svůj starý světový názor, nastane v jeho chování podstatná změna. Skončí víra v sebe, skončí víra v pachtění se za majetkem a najednou vzniká hluboká prázdnota, dříve vyplňována touhou po smyslových prožitcích a honbou za prostředky, jimiž bylo možno těchto smyslových prožitků dosahovat. V prázdnu člověk nenalézá oporu a je pro něj značně skličující (to je většinou čas, kdy se s takovými lidmi setkává psychoanalytik).

**„Jak trapný, plytký, planý, bezúčelný
mi připadá celý tento svět! Ó fuj!
Nepletá zahrada to je, kde neřád
se plemení: nejsprostší tučné bejlí
ji zaplavilo celou. Na to došlo!“**

Hamlet (v překladu E. A. Saudka)

Nevědomí přichází na pomoc, slyší hlas volajícího a nalézá v podvědomí staré už nepotřebné obrazy kdysi dokonalého světa, který tak krásně vyhovoval člověku žijícímu v mezích smyslově prožívaného světa. Nevědomí jako náš nejlepší kamarád a rádce udělá to, o co ho vnitřně žádáme, zničí to, co nyní ve své pozměněné podstatě odmítáme. Nestačí tyto staré „obrazy“ odnést na půdu či do sklepa, neboť odtud by se mohly za čas vrátit a opět uvádět člověka v nikdy nekončící matení. Tyto „obrazy“ je nutno zničit, a to s takovou rychlostí a vehemencí, s jakou jsme je odmítali přijímat za své vlastní. Nejúčinnějším prostředkem hromadného ničení jsou atomové či chemické zbraně a právě tento arsenál se objevuje v našich snech a vizích, aby zničil nechtěné a vytvořil prostor pro ideální svět, ač nevíme, jak má vlastně vypadat. Do „vakua“ po vytěsněném „starém světě“ musí přijít nový fenomén, stejně jako do rozbité žárovky vnikne na místo vakua vzduch. Tak přicházejí z okolních i vzdálenějších sfér (ve frekvenčním rozlišení) obrazy netušených světů a bytostí. Nevědomí nám pošle část toho, co jsme doposud potlačovali v hloubi svého podvědomí pod příkrovem materiálního pachtění se za smyslovými požitky. Sféry jiných světů nejsou jen kolem nás, ale jsou i v nás (zákon Herma Trismegista^{*111}: „Jak uvnitř, tak vně!“), a proto je můžeme vědomě zachytávat a rozpoznávat ve svých snech a vizích, neboť jsou součástí nás samých. Pouze na našem intelektuálním a bytostném zaměření záleží, jaké obrazy budeme ze svého nitra schopni čerpat. Pokud budeme zaměřeni na fenomény smrti a duchů, je zákonité, že právě tato sféra bude naším vnitřním chtěním přitahována. Archetyp sahá hluboko do mytologie lidských dějin, proto se mohou vynořit i zvířecí duchové a therianthropové jako duchovní průvodci. Pak si vzpomeneme na šamany přírodních národů, o kterých jsme kdysi slyšeli, že právě spojení s těmito duchy zajišťovalo spokojené žití na hmotné pláni světa pro celé společenství. Archetyp Témata zničení světa patří do Kruhu Procesu obnovy a jeho neohroženým průvodcem je hrdina. Archetyp Témata zničení světa má ještě jednu výjimečnou funkci, neboť mu přísluší emoční vstup do vnitřních kruhů nevědomí!

Časový harmonogram snů s tematikou Témata zničení světa

1993 – 24.11., 30.11., 21.12.

1994 – 12.5., 13.8., 5.9., 11.12.

1995 – 17.5., 28.9.

1996 – 19.9., 16.10.

1997 – 16.9.

1998 – 2.11., 10.11., 28.12.

24.11.93 1.00 1. sen

Jdu po mostě a pod námi je mnoho mrtvých gepardů. Vracím se na ubytovnu, kde je vše vzhůru nohama. Vypadá to jako na počátku války. Kdosi křičí, že musí domů. Třesu s ním a vysvětluji mu, že tam to může být ještě horší. Rozhoduji o evakuaci. Procházím pokoje a odnáším zhrouceného velikého muže na zádech k vodovodu, kde ho omývám. Potřebuji, aby se vzpamatoval, a my všichni mohli odejít. Živá zvířata (mezi nimi prase a kohout) vyháním z ohrožené ubytovny. Mrtvá zvířata vypadají jako po chemickém útoku. Skupina asi padesáti lidí se ukrývá v rozestavěném panelovém domě. Všude kolem jsou lovy na lidi, kteří se pohybují na zakázaném území. Z jednoho domu před námi vycházejí vojáci a mezi nimi kamarád, který mi ukazuje, abych se skryl. Ostatní vojáci chtějí jít na staveniště lovit lidi. Později už v uniformě přibíhám ke kamarádovi na výzvědy a jdu s ním do bunkru, kde je asi třicet ozbrojenců. Jako ostatní uléhám do vyhloubené jamky a chci spát. Něco se stalo a vzápětí jsem u vrat třemi vojáky pocákán hořlavinou. Oplatím jim stejně a musím utéci. Ostatním utečencům už nemohu pomoci. Utíkám na pahorek a proskočím menší dírou v plotu, který odděluje pozemky dvou krásných vilek od volné přírody. Po dopadu jsem našel malý převis, kam jsem se v posledním okamžiku ukryl před slídicími vojáky. Mám bosé nohy. Nahoře všichni zuří a rozhodují se, zda udělají zátaž vně svého pásma. Je mi jasné, že budu muset uprchnout i z tohoto území.

Pro zničení odmítaného světa použilo nevědomí obraz chemické války. Opouštím původní „domov“ (starý svět) a chvíli jsem přechodně žil na ubytovně v pohraniční oblasti mezi starým, válkou zničeným světem a novým, dosud nepoznaným. Tento přechod je ve snu zdůrazněn symbolem mostu. Most jsem nepřešel, proto jsem zůstal na rozhraní starého a nového. Mrtví gepardi představují některé umrtvené živočišné sklony. Někdo chce jít zpět

Obrázek 5: Fosfenické formy zobrazované ve "skalním umění" Evropy a Afriky

3. Bazální perinatální matrice

O vznik pojmu “Bazální perinatální matrice” se zasloužil Čech nyní žijící ve Spojených státech amerických, profesor Stanislav Grof. Díky svým dlouholetým psychologickým výzkumům v oblasti účinků psychedelických^{*28} látek na vědomí člověka objevil část nevědomí vztahující se k době okolo (peri) porodu (natalis) = perinatální, a průnikem do Kruhu Procesu obnovy začal objevovat i další archetypy. Výzkumníci i pacienti profesora Grofa objevili tzv. fyziologický vstup, který je jedním ze čtyř vstupů do Kruhu Procesu obnovy. Tajemný vstup do nevědomí umožnil objevování netušených obzorů vnitřních nevědomých procesů. Nevýhodou Stanislava Grofa bylo, že materiál fantastických vizí, získaný od pacientů nebyl plně jeho vlastním prožitkem, čímž mu bylo znemožněno rozpoznat funkce a procesy dalších archetypů na stejné úrovni v Kruhu Procesu obnovy. Různé duchovní úrovně lidí a náhodné průniky do nevědomých vrstev jen zamlžily uspořádání archetypů obou vnitřních kruhů. Pro systematický vědecký popis je nutno dodržet postupný proces podložený morální očišťovnou a skutečností, že se člověk trvale zřekne světa, což odpovídá klasické duchovní cestě, kterou procházely tisíce známých i neznámých duší našeho světa. I v jejich nesmrtelných dílech se zřetelně odráží funkce jednotlivých archetypů. Na podstatu nevědomí se nenapojíme a nepopíšeme ji přemýšlením nebo plánováním, ale tím, že se spojíme se svým vlastním středem a ztišíme se natolik, abychom objevili individuální slunce uvnitř nás, které nám láskyplně dává život, energii i poznání. Tento postup má jednu nespornou výhodu – nemusíme udělat ani krok ze svého domu a „pouhým“ obrácením pozornosti jej nalezneme. Možná někdo upozorní na nevýhodu, kterou se zdá být ne vždy přesný rozbor snů, který jsem používal nejen na popis archetypu BPM. Stálá přítomnost snové symboliky na první pohled může zamlžit proces v archetypu BPM, jakmile však pronikneme do tajů snové symboliky, bude nám nevědomí touto cestou pomáhat k vysvětlení procesu stejně, jako v ostatních archetypech.

Když jsem se seznámil s vynikajícím dílem Stanislava Grofa, byl jsem jím uchvácen. Našel jsem v díle popis stavů, kterými jsem procházel ve svých snech. Přisoudil jsem fenoménu či archetypu BPM velkou důležitost a myslel jsem si, že člověka dovede až k uskutečnění v transpersonálním já. O několik let později jsem ubral na svém nadšení o „všemocnosti“ tohoto archetypu, abych v době spisování této knihy našel skutečné místo v Kruhu Procesu obnovy, kde je jako jeden z dvanácti archetypů a jeden ze čtyř vstupů (fyziologický) do Kruhu Procesu obnovy. Spouštěcím impulsem je obrácení pozornosti do vlastního nitra. Archetyp BPM má oproti ostatním archetypům nespornou výhodu – fenomén BPM je již několik let velice dobře popsán v několika knihách Stanislava Grofa^{*29}. Ostatní archetypy buď byly odborníkům i veřejnosti zcela neznámé, nebo byly jen okrajově popsány převážně C. G. Jungem a jeho žáky.

Archetyp BPM odhaluje množství psychických aspektů lidské přirozenosti vystupujících z hlubin minulosti, z biologické podstaty předporodních a porodních zážitků. Tak vstoupí člověk procházející procesem BPM do posvátného Kruhu Procesu obnovy a začne objevovat další archetypy ve stejném kruhu, nebo dokonce překročí vlastní stín a nahlédne do Kruhu Bytí ve vizích převážně „Hněvivých Božstev“ známých z Tibetské knihy mrtvých. A právě tato širě popisovaných obrazů v očích mnoha lidí přisoudila fenoménu BPM velikašskou roli samospasitelného nástroje lidstva. Je třeba si uvědomit, že vstupem do Kruhu Procesu obnovy člověku skutečně narostou křídla k poznání nekonečných prostor vnitřního světa plného neznámých obrazů. Nově objevený svět je tak zvláštní, že člověk zapomene na „Ikarova vosková křídla“, jež mu nový prožitek daroval. Ve výjimečném okamžiku nepodloženém morální obrodou a trpělivou duchovní prací vzlétne tak blízko k slunci transpersonálního já, že vosk se rozteče, křídla se rozpadnou a nadšený hledač jako bájný Ikarus padne zpět na tvrdou zem denní reality.

Ještě se pozastavím u jednoho aspektu hojně popisovaném v knihách Stanislava Grofa, totiž u častých duchovních vizí připisovaných právě řízenému procesu v archetypu BPM (pomocí holotropního dýchání^{*30} či psychedelických látek). Naprostá většina lidí si do současného života přinesla dary z minulých inkarnací. Jakmile se člověk „probije“ jedním ze čtyř vstupů do Kruhu Procesu obnovy, či při použití silnějších prostředků za přítomnosti nezbytného štěstí do Bytostného kruhu, začne si vybírat kladnou karmu duchovních zážitků, které kdysi byl schopen cíleně navodit ve vlastním vědomí. Pokladnice takových zážitků není bezdná a co nevidět se vyčerpá, pak přichází rozčarování a hledání jiných „zaručeně účinných“ metod k navození mimořádných

stavů vědomí. Proto je nutné i při absenci duchovních zážitků a vizí trpělivě pokračovat ve vlastní morální obrodě, neboť právě morální čistota nás dovede k trvalému žití stavů, které se jak nepatrné záblesky objevují například při vstupu do archetypu BPM. Podobný proces probíhá ve vědomí duchovního adepta i při klasické duchovní cestě. Na počátcích cesty, kdy zdaleka ještě není člověk zralý a dokonalý, přijdou nádherné vize, duchovní zážitky či samádhi, tak nás nevědomí láká k poznání naší skutečné duchovní podstaty. Jenže za většinou velice krátký čas si duchovní adept vybere kladnou karmu minulosti a pak už jen zbývá nekonečně trpělivá každodenní práce na vlastní morální obrodě. V tomto kritickém období padne mnoho snaživých jedinců, kteří se raději vrátí k prožívání hrubého materialismu, k prožívání pudové přirozenosti. Sice po zahlédnutí duchovních obzorů se zdají být lepší, než se nám zdáli před duchovním probuzením, ale jejich cesta vede nezadržitelně dolů. Tito padlí jedinci strhávají s sebou i světlo lidství do neustále se zesilujících živočišných prožitků, kde vládne tma nevědomosti. Proto člověk nemající upřímné duchovní ambice, by nikdy neměl vstupovat na cestu k poznání vnitřních kruhů nevědomí, neboť jeho chvilkové duchovní poblouznění ublíží jemu a prostřednictvím kolektivního nevědomí i lidstvu jako celku. Jsem pevně přesvědčen, že laborovat s holotropním dýcháním by měli pouze lidé, u nichž existuje potenciál k duchovnímu růstu, nebo je prostředkem k vyléčení a není pro ně výsledek procesu BPM pouze doplňkem jejich osobnosti. V dřívějších dobách více nakloněných duchovnímu životu se praktiky navozující mimořádné stavy vědomí přísně tajily před prostým obecným lidem a vstup do lidské duše byl umožněn pouze připraveným jedincům. V dnešní přelomové době se stávají prostředky navozující mimořádné stavy vědomí náhražkou nekvalitního života a dokonce jsem přesvědčen, že i jednou z vizí konce naší takzvané technicky vyspělé civilizace.

Ohledně drog si dovoluji upozornit na ještě jeden, málo potěšitelný poznatek. Když jsem v nevědomí našel hluboký základ lidství, pochopil jsem, proč naše takzvaná západní civilizace nezadržitelně míří k úpadku. Ztratili jsme spojení s naší vnitřní podstatou, to spojení, jež nás v podobě křesťanství spojovalo s Bohem či s vyššími nadsvětskými ideály. Nyní se převážná většina křesťanských církví utápí ve stejných problémech, které kdysi stály u zániku kulturního dědictví některých národů. Zajisté bude mnoho lidí protestovat, ale nezaujatý pohled na současnou civilizaci mi dává plně za pravdu.

Protože lidé ztratili mytologické základy, na nichž stojí správné vnímání světa (nikoli materialistické), začali tyto základy usilovně hledat. Mnoho jedinců pochopilo, že základy jsou uvnitř jejich psýché a snažili se nalézt takové směry, které by jim tuto cestu ožřejmily. Křesťanské církve jim nemohly pomoci, neboť neustále tvrdošíjně staví mezi člověka a Boha prostředníka, jehož určuje instituce zvaná „Svatá církev“. Proto se mnoho lidí obrátilo na východ, aby právě ve východní mytologii či v jejích náboženstvích našli cestu k podstatě svého já. Ti, kteří nemají schopnosti, vůli a trpělivost poznávat od píky „cizí“ směry duchovního vývoje, sahají k dalšímu a podstatně jednoduššímu prostředku, kterým se dá nalézt alespoň na okamžik mytologický základ lidstva. Tímto nechvalně známým prostředkem jsou drogy. Lidé závislí na drogách jsou vykřičníkem naší společnosti, vykřičníkem, který musíme odstranit změnou společenského klimatu, jenž dusí, jak závislé, tak i další svobodomyšlné jedince, kteří nesouhlasí s egoistickým vývojem západních společností. Droga zavede člověka do oblastí nevědomí a on v nejasných náznacích a mlhavých okamžicích poznává stavy, od nichž byl vně, do světa zaměřenou osobností odtržen. Takový člověk nalezne, mlhavé to, co se ze současného lidství vytratilo, nalezne pocit jednoty, celosti, nádhery bytí a je pro tyto náhodně získané obrazy ochoten obětovat vše, včetně svého života. V podstatě se chová jako středověký rytíř hledající svatý grál. Žel pro všechny drogově závislé jsou jejich cesty do tajů nevědomí neřízené, a proto nemají sebemenší šanci ovlivnit místo, kvalitu a intenzitu prožitků vyvěrajících v podvědomých extázích na povrch osobnosti. Droga rozežírá především individualitu závislého jedince a vytváří navíc pitvornou masku a pokroucený obraz osobnosti.

Dá-li společnost těmto lidem opětovné kořeny, jež patří k lidskému bytí, pak se ztratí touha těchto nešťastných lidí po drogových „výletech“ ze sféry hmotného světa. Pokud budete chtít důkazy mého tvrzení, pak stačí pozorně prozkoumat konce indiánských kultur a jejich „záchranné“ kultury kaktusů peyotl a San Pedro obsahující meskalin (indiány objevené a rituálně užívané rostliny). V účincích a stavech spojených s transpersonálními stavy indiáni hledali psychickou oporu ztracenou v nerovném souboji s materialistickou bílou rasou.

Ale vraťme se zpět k jedinečnému archetypu BPM. Stanislav Grof rozdělil zážitky okolo narození do čtyř fází, které mistrně popsal a přiřadil k nim psychopatologické syndromy^{*31}, aktivity ve freudovských erogenních zónách^{*32}, vzpomínky z postnatálního života^{*33} a zážitky mimořádných stavů vědomí^{*34}. Čtyři fáze BPM považuji za dobře popsané schéma archetypu.

Bazální perinatální matrice I (BPM I)

Biologickým základem této matrice je symbiotická jednota plodu a matky v období existence uvnitř dělohy. Pokud není plod rušen, probíhá jeho život v ideálních podmínkách, což vyvolává (s přihlédnutím na dokonalou symbiózu) podobné asociace z kolektivního nevědomí lidstva či z planetárního nebo kosmického nevědomí vždy podle úrovně ztotožnění se s určitou částí nevědomí. Patří sem prožitky různých forem života ve vodách oceánu, krásné životodárné Matky přírody v plném rozpuku, kosmonautů v beztlátném stavu, vesmírných korábů na oběžných drahách planet, nebeských světů a rájů. Jiná situace nastane, když na dítě začnou útočit fyziologické, chemické, biologické či psychické faktory. Plod vnímá změněný stav jako útok na svou existenci. Poruchy nitroděložního života plodu čerpají obrazy z archetypu Témata zničení světa a podle míry ohrožení nabývají prožitkové intenzity. Patří sem i zážitky odpadních jam, průmyslových skládek, znečištění, chemické otravy, nepřátelské přírody či zničené země. V nejsilnějších prožitcích ohrožení vyvstávají z nevědomí obrazy koncentračních táborů, totálních válek, atomových bomb, chemických válek a ekologických katastrof. To ovšem v naprosté většině případů patří do BPM II, kdy končí „rajský“ život plodu.

Bazální perinatální matrice II (BPM II)

Prožitkový vzorec je nerozlučně spojen s počátkem biologického porodu. Harmonie existence plodu je hrubě narušena mechanickými stahy dělohy, porodní cesty jsou uzavřeny a každý další stah dělohy omezuje dodávku krve (obsahující živiny a hlavně kyslíku) k plodu. Zatímco BPM I vyvolává kladné i záporné asociace, je BPM II charakteristická pouze zápornými prožitky – pohlcení kosmem, démonické manifestace, napadení mimozemšťany, pohlcení strašlivou příšerou či obrovským pozemským tvorem, poznání palčivých vizí pekla, uvěznění v kobkách. Občas nesnesitelnost muk a utrpení sáhne do archetypu Poklad po zážitcích nesnesitelného utrpení na fyzické i psychické rovině mytologických hrdinů – bájných trpitelů (Prométheus, Sisyfos, Loki, bludný Holanďan a další podobné postavy světových mytologií). Zcela nepochybně sem patří obrazy koncentračních táborů, totálních válek, atomových bomb, chemických válek, ekologických katastrof, teroru, inkvizice. Zajímavým prožitkem BPM II je nesmyslnost i absurdita lidské existence a představy nesmyslné frašky světa, což nápadně připomíná mytologické postavy kejklířů – šprýmařů (severský Loki, řecký Hermés, severoameričtí Králík, Zajíc, Krkavec, Sojka, Kojot a další zvířecí představitelé šprýmařů, jihoamerický Botoque, afričtí Ešu a Ifa, austrálští Ngandjala – Ngandjala, Wurulu – Wurulu, Unguramu, Agula, Mimi, Namorodo a tichomořský Maui).

Bazální perinatální matrice III (BPM III)

Otevřené děložní hrdlo a pokračující stahy umožňují postupné posouvání plodu porodními cestami. Existencialismus BPM II je nahrazen bojem o přežití se závěrečným prožitkem smrti. Mechanické tlaky stěn porodního kanálu způsobují trýznivou bolest a dušení, navíc při nevhodné poloze pupeční šňůry (obtočení kolem krku, zkrácení v důsledku obtočení kolem jiných tělesných částí, přitlačení ke stěně porodního kanálu apod.) dochází k násobení traumatizujících zážitků. Nedílnou součástí BPM III je styk s nejrůznějším biologickým materiálem: vedle plodové vody je to krev, sliz, moč či výkaly. Podobně jako BPM I vyvolává i BPM III bohaté pozitivní i negativní obrazy: titánské, agresivní – sadomasochistické, sexuální, skatologické^{*35} a démonické. Zatímco v BPM II jsme výhradně obětí, v BPM III se může člověk střídavě ztotožňovat s obětí či útočníkem a dokonce být i nestranným pozorovatelem.

Bazální perinatální matrice IV (BPM IV)

Biologickým podkladem je vyvrcholení zápasu v porodním kanálu, okamžik samotného zrození a reálné obrazy ihned po porodu. Do BPM IV plod vstupuje v okamžiku, kdy smrt vymazává starou osobnost a z popela minulosti povstane nový život s novým myšlením. Znovuprožíváním BPM IV se před naším vnitřním zrakem objevují duchovní a mytologické symboly. BPM IV je protikladem záporných prožitků BPM II a lze jej považovat za veskrze kladný, čímž jsou potenciálově vyrovnány všechny fáze procesu BPM:

BPM I – kladná a záporná

BPM II – pouze záporná

BPM III – kladná a záporná

BPM IV – pouze kladná

4. Řízená imaginace

Sen je imaginací*³⁹ nevědomí. Vstoupíme-li vědomě do snu a začneme jej svými chtěnými myšlenkovými pochody ovlivňovat, pak se jedná o řízenou imaginaci. Archetyp Řízená imaginace jsem musel vytvořit a pojmenovat, neboť se jedná o významný princip, jímž nás nevědomí vede vnitřní cestou dále od egoistického prožívání hmotné existence. Archetyp Řízená imaginace nemá mnoho společného s termínem aktivní imaginace, který definoval C. G. Jung jako metodu při produkci obsahů nevědomí, které leží těsně pod prahem uvědomování. Archetyp Řízená imaginace je součástí Kruhu Procesu obnovy, kde jej můžeme považovat za významný prvek kontroly správného duchovního vývoje. Dokonce bych ho nazval barometrem duchovního stavu, protože v případě egoistického myšlení řízená imaginace vymizí ze snů. Archetyp Řízená imaginace je jedním ze čtyř vstupů do Kruhu Procesu obnovy a přísluší mu vstup ztráty ega! Není tak složitý jako další tři archetypy, jimiž člověk také vstupuje do Kruhu Procesu obnovy, neboť odosobněním odpadají vlastnosti vyplývající z připoutanosti k egu.

Spouštěcím impulsem archetypu Řízená imaginace je ztráta ega. Proto je možné princip vědomého řízení snů dosahovat i bez duchovní cesty a bez introvertního zaměření vědomí. Stačí se vzdát sebe jako osobnosti, zapomenout na sebe a žít pro druhé. To vysvětluje častý výskyt "létacích snů" u zamilovaných lidí, kteří dýchají jen pro druhého, proto se "létací sny" tak často objevují u dospívajících, kteří se ztrácejí ve svých prvních láskách. Jakmile z lásky vznikne připoutanost a navrátí se ego jako lidský bezvýhradný pán a otrokář, zmizí i sny, v nichž ego prostý jedinec užíval krásných chvil čarovných letů bez křídel. Samozřejmě nemám na mysli sny o letech a pádech plných strachu a emocí, v nichž se odráží narušený psychický či fyzický zdravotní stav (poruchy srdce, klimakterické obtíže, ztráta blízkých osob, ztráta vybudovaných životních pozic a podobně). Do archetypu Řízená imaginace patří pouze řízené sny, v nichž si vědomí člověka dokáže přizpůsobit prostředí snu, svoji snovou roli či dokonce prochází snem s plným vědomím o svém snění.

Řízená imaginace je novým archetypem, a tak musím vysvětlit vnitřní působení archetypu. Nevědomí pro každého člověka vytváří sen jako pomoc nelehkou cestou životem na hmotné pláni světa. Nevědomí utváří působivé kulisy snů, v nichž se nám snaží ozřejmit naši skutečnou duchovní podstatu. Snící jedinec si zaměřením v denním životě pouze vybírá druh dramatu, který bude v době snění prožívat. To je klasický scénář snů běžného člověka. Jakmile však člověk "odloží" své ego, ztratí klasický scénář svou hlavní oporu v egoistickém prožívání. Najednou třeba zamilovaný člověk odloží své ego a vše, co činí, cítí a myslí, koná pro svůj vyvolený idol. Tímto činem "přeskočí" do Kruhu Procesu obnovy – do archetypu Řízená imaginace a má možnost jako vyspělý, sebe rozdávající člověk řídit své sny. Nevědomí nemá důvod mu striktně přikazovat snové prožitky. Nově nabytá svoboda se ve snech ega prostých lidí projevuje zejména létáním bez podpůrných prostředků, protože je to jeden z hlavních omezujících faktorů v běžném denním životě. Později se k létání přidávají i další fenomény archetypu – magie, vědomě kontrolované pády, zhmotňování myšlenek, ovládání předmětů, vyprázdňování mysli, změna kulisy snu či oprava "nevhodně se vyvíjejícího" snu. Člověk v archetypu Řízená imaginace má moc potlačovat skutečné prostředí, jež zrodilo nevědomí, a své imaginace používá k vyvolávání prostředí žádoucích kvalit. Jedinec takto se pohybující ve snech našel sílu modelovat vlastní snové okolí. Avšak není létání jako létání, archetyp Řízená imaginace pojednává o řízeném chtěném létání. Jakmile se ve snech objeví létání nechtěné, nepříjemné, vnucené, pak se jedná o prožitek spojený s narušeným tělesným či duševním zdravím, jak jsem již uvedl v předchozím odstavci.

Činnost člověka v archetypu Řízená imaginace se zdá být veskrze kladná, avšak i zde jsou určitá úskalí, jichž je třeba se vyvarovat. Má cesta archetypem je toho dokladem, když se mi do cesty postavili magikové a ukázali mi zápornou stránku archetypu Řízená imaginace. Největší nebezpečí plyne z vnucování vlastní vůle druhým lidem a z neustále přítomné pýchy, která vzroste při sebemenším úspěchu nejen na poli archetypu Řízená imaginace.

Schéma archetypu Řízená imaginace

1. Pochopení, že svět je mentální jev a jako takový jej můžeme myšlenkami ovlivňovat
2. Vstup do mentálního světa snů jako řídicí aspekt
3. Let rozdělených složek duše (anima – animus)

4. Pomoc v likvidaci duálního názoru na svět
5. Cizí imaginace jako pomoc a varování nevědomí
6. Let sjednocené duše (anima + animus + dítě jako symbol sjednocení)
7. Číslo 7 jako numerický průvodce archetypem
8. Odklon od vnucování vlastní vůle svému okolí
9. Opuštění hmotné úrovně myšlení
10. Vědomí o vlastním snu (vím, že sním)
11. Zbavení se sebemenších náznaků pýchy

Ze schématu vyplývá, že archetyp Řízená imaginace je cesta a neustále se vyvíjející proces. Připadá mi, že nemá žádného konečného cíle a dá se připodobnit k tanci, který je plný radostného pohybu bez starosti o cíl, nebo k splývání s božským proudem tvoření. Naučí-li se člověk imaginaci ve snové sféře, pak ji bude moci plynule přenést do hmotného světa a jako indický svatý muž Sáji Bába*⁴⁰ materializovat předměty, vtělit se do jiné formy a jedince, přenést se v okamžiku na velké vzdálenosti a dokonce být viděn na dvou či více místech současně. V tak vysoké řízené imaginaci však nemůže být ani stopa egoismu a vše, co je činěno, musí být vykonáváno pouze pro blaho ostatních trpících bytostí. Jakmile do procesu materializace (na hmotné pláni světa i ve snech) vložíme ego, zmizí bezpříčinná radost z tvoření a zázrak se nemůže konat.

Trvale zvládat proces řízené imaginace při duchovní cestě znamená bdělost, tedy být si vědom všech vnitřních popudů k činnosti, čímž lehce odhalíme egoistické tendence vlastního jednání. Jedině tak člověk dokáže naslouchat vlastnímu srdci, které harmonicky bije zároveň s Bohem, aby znovu našel své bytí v přítomnosti bez touhy, bez ctižádosti, bez vlastností tak pevně spojených s budoucností i s egem.

Časový harmonogram snů s tematikou řízená imaginace

1994 – 30.1., 16.4., 24.7., 7.8., 2.10., 15.10.
1995 – 22.10.
1996 – 26.4., 18.6., 29.6., 11.7., 11.9., 23.9.
1997 – 17.3., 28.5., 30.5., 15.6., 10.8., 12.8., 26.8.
1998 – 11.2., 24.4., 3.11.
1999 – 3.2., 17.4., 4.6., 10.6., 27.8., 28.9., 11.10.
2000 – 22.1.

30.1.94 8.30 hod. 1. sen

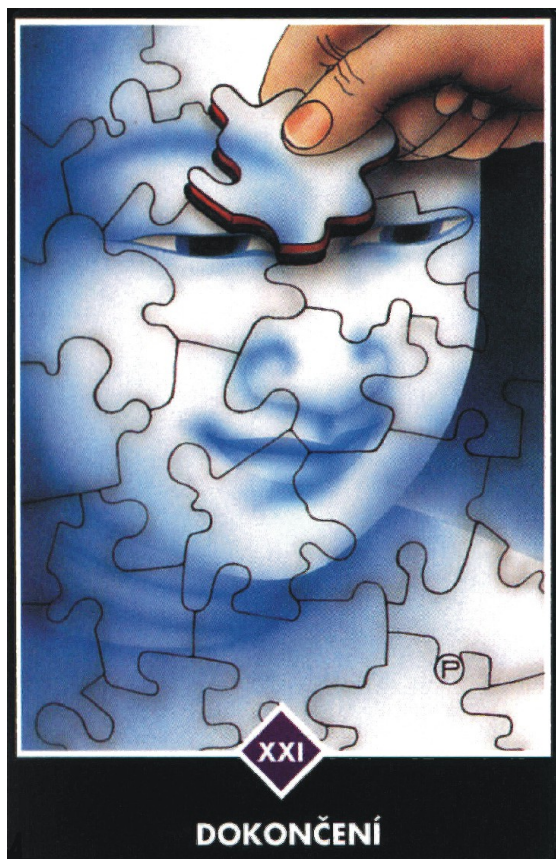
Někdo mne a kamaráda honil, až se jim nakonec podařilo nás chytit. Ovšem oba jsme se vznesli a poté před jejich ohromnými zraky jsme zase přistáli. Pak jsme je bez větších problémů odzbrojili. Před tím jsme zbraně neměli.

První zaznamenaný sen s řízenou imaginací není určitě prvním snem tohoto druhu, jak už jsem naznačil v úvodu. Uvádím jej hlavně proto, že v něm vystupuje ještě někdo velice nenápadný, že jsem jej zaznamenal pouze jako osobu. Je to neocenitelný pomocník – průvodce vyslaný nevědomím každému člověku ku pomoci, aby zvládl vědomý vstup do procesu snu. Již tato skutečnost naznačuje, že proces archetypu je na počátku. Je zákonité, že moc měnit sen podle svých požadavků odzbrojuje útočníky stejně, jako to bylo popsáno ve snu. Moc nad sebou samým je silnější než jakákoliv zbraň.

16.4.94 5.30 hod. 2. sen

V krásné zimě bylo všude v polích i na silnicích mnoho klouzaček. Na cestě přede mnou jsou tři cikáni ve věku asi 15 let. Vznesl jsem se nad ně a z legrace jsem je házel do sněhu. Jednomu jsem zul botu a zahodil. Nebylo v tom nepřátelství, spíše mi to připadalo jako hra.

Sen a můj přístup k němu ukazuje, že chápu možnost vědomého zasahování do snu jako hru a jsem pevně přesvědčen, že je to pro postup archetypem Řízená imaginace dobré, neboť nehrozí pád do pýchy. Proč se ve snu objevují právě cikánské děti? Vysvětlení je čistě prozaické. V době snu jsem bydlel v pražské čtvrti Žižkov, kde příslušníků tohoto etnika žije bezpočet. Za dobu 8 let jsem s nimi neměl sebemenší konflikt. Snad proto,

Obrázek 8: Osho zen tarot, Velká arkána XXI Dokončení

17.3.97

23.30 hod.

14. sen

Na přehradě jsem měl na nohou lyže. Přišel jsem tam "zamést" stopy svých neblahých činů minulosti. Protože led byl tenký a u břehu dokonce žádný nebyl, musel bych vodu objíždět velkou oklikou. V kritickém místě bylo asi po pás vody. Rozhodl jsem se vodu v rychlosti na lyžích přejet. Rozbruslením jsem na lyžích nabral co největší rychlost a silou vůle jsem několik metrů vodní hladiny přejel. Na druhém břehu jsem už byl bez lyží. Objevilo se zde nákladní auto, ve kterém jsem seděl v uniformě jako velitel. Řidič se snažil auto v úzkých uličkách otočit, ale nedařilo se. Rozhodl jsem se učinit zázrak a auto jsem myšlenkou otočil, ale po chvíli jsme zjistili, že to stejně nebylo nic platné. Řidič musel s nevolí projíždět uličky znovu, neboť námi použitá výpadová cesta byla zatarasena betonovými kvádry.

Pozorný čtenář si zajisté povšiml značné časové prodlevy od posledního snu. Tentokrát absence snů s tematikou řízené imaginace není v duchovní krizi, nýbrž pouze v nutnosti zestručnit archetyp pro maximální přehlednost a srozumitelnost. Opomenul jsem sny, kde obsah mysli má moc likvidovat viry a bacily, kde jsem se snažil vsugerovat dotěrnému hmyzu, že mé tělo pro ně není hmotné a další let pomocí řízené imaginace.

Sen uvádí zajímavá myšlenka: "Přišel jsem zamést stopy svých neblahých činů minulosti." Pokud s tímto vědomím přistupuji k archetypu Řízená imaginace, je zákonité, že nevědomí mi nedovolí v mém zájmu uspět, neboť bych se dostal do osidel magie, ze kterých jsem nedávno neslavně odešel. Podařilo se mi na lyžích přejet několik metrů vodní hladiny a následně otočit nákladní auto o 180 stupňů, ale k cíli jsem se nepřiblížil ani o píd'. Z jedné neřešitelné situace jsem se dostal do další a nezbyvalo mi jiné, než zapomenout na kouzla a minulost řešit tradičními prostředky s prožitky a s odpuštěním. Sen je uveden také v archetypu Hrdina.

28.5.97

1.20 hod.

15. sen

Šel jsem spolu s malým klukem a jeho bílým psem po polní cestě. Psa napadl další bílý pes, kterého jsme odehnali. Opozdál stála asi pětiletá holčička, které kluk donesl cigaretu ode mne. Klukovi jsem řekl, že ona je právě ten typ, ze kterého jsem měl celý život největší strach, že mu beznadějně podlehnu. Holčičku jsme doprovodili domů. V trávě jsem viděl trojúhelníkový sýr. Podle tibetské nauky jsem jej desetkrát zvětšil a vzápětí jej zmenšil na původní velikost. Když jsem ho chtěl rozmnožit, přišlo probuzení.

Malý kluk jsem já v dřívějším sexuálním chtění. Tavený sýr, trávník, dívka a částečně i trojúhelník jsou eroticko-sexuální symboly. Již mám moc tuto symboliku ovládat a zmenšovat. Trojúhelník je zároveň symbol trojnosti, značí vědomí, hmotu a člověka, který v sobě nese oba aspekty; trojúhelník také nese magický význam. Bílý pes symbolizuje touhu po něze, která je napadena další cizí touhou po něze, a z chtění přichází konflikt. Cigarety ve snu představují závislosti všech druhů a s ohledem na vývoj a obsah snu je nevědomím myšlena závislost sexuální. Zbavuji se zbytků sexuální závislosti, a proto ji rozdávám všem těm, kteří ji chtějí. A věřte mi, že ji chtějí téměř všichni, neboť chtějí být pro druhé neodolatelnými objekty, být dokonalými milovníky či ohromovat okolí svými sexuálními schopnostmi. V dívence jsem viděl zároveň dítě i dospělou ženu, jako bych věděl, jak bude jednou vypadat, či jak vypadala dříve. Poznal jsem v ní typ ženy, kterému jsem v životě tak lehce podléhal. Nyní s odstupem času rozpoznávám, že jsem se v minulých smyčkách závislostí učil, což potvrzují i další obrazy snu. V okamžiku nálezů sýru v trávě jsem si vzpomněl na jedno tibetské cvičení, a tak jsem se rozhodl si jej vyzkoušet. Úspěch byl dokonalý. Vědomá řízená imaginace dostala další rozměr. Žel, netušená šíře možností cvičení imaginace byla přerušena probuzením.